

Usporedba izvještavanja hrvatskih medija o nastupu Novaka Đokovića na Australian Openu 2022. i 2023.

Sedlar, Jakov

Master's thesis / Diplomski rad

2024

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, The Faculty of Political Science / Sveučilište u Zagrebu, Fakultet političkih znanosti**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:114:478206>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-10-10**

Repository / Repozitorij:

[FPSZG repository - master's thesis of students of political science and journalism / postgraduate specialist studies / dissertations](#)

Sveučilište u Zagrebu
Fakultet političkih znanosti
Diplomski studij novinarstva

Jakov Sedlar

USPOREDBA IZVJEŠTAVANJA HRVATSKIH MEDIJA O NASTUPU NOVAKA
ĐOKOVIĆA NA AUSTRALIAN OPENU 2022. I 2023. GODINE

DIPLOMSKI RAD

Zagreb, 2024.

Sveučilište u Zagrebu
Fakultet političkih znanosti
Diplomski studij novinarstva

Jakov Sedlar

USPOREDBA IZVJEŠTAVANJA HRVATSKIH MEDIJA O NASTUPU NOVAKA
ĐOKOVIĆA NA AUSTRALIAN OPENU 2022. I 2023. GODINE

DIPLOMSKI RAD

Mentor: izv. prof. dr. sc. Hrvoje Jakopović

Student: Jakov Sedlar

Zagreb,

Srpanj 2024.

IZJAVA O AUTORSTVU

Izjavljujem da sam diplomski rad Usporedba izvještavanja hrvatskih medija o nastupu Novaka Đokovića na Australian Openu 2022. i 2023. godine koji sam predao na ocjenu mentoru izv. prof. dr. sc. Hrvoju Jakopoviću, napisao samostalno i da je u potpunosti riječ o mojem autorskom radu. Također, izjavljujem da dotični rad nije objavljen ni korišten u svrhe ispunjenja nastavnih obaveza na ovom ili nekom drugom učilištu, te da na temelju njega nisam stekao ECTS bodove. Nadalje, izjavljujem da sam u radu poštivao etička pravila znanstvenog i akademskog rada, a posebno članke 16-19. Etičkoga kodeksa Sveučilišta u Zagrebu.

ZAHVALA

Zahvaljujem se prvo svojim roditeljima, mami Ireni i tati Dragi što su uvijek bili tu za mene, davali mi vjetar u leđa, vjerovali u mene i gurali me prema naprijed.

Hvala i mojoj braći i sestrama, šogoricama i šogoru te njihovoj djeci, odnosno mojim nećacima što su me uvijek nasmijavali i skrenuli brige od učenja barem nakratko.

Veliko hvala mojoj djevojci Pauli jer je stalno bila podrška u mom akademskom radu i od koje sam uvijek dobio bezuvjetnu ljubav i razumijevanje u svemu što sam radio.

Hvala i svim prijateljima koji su bili uz mene, a posebno Dvago Gengu koji su sa mnom bili u svim lošim i dobrim fazama studiranja.

Na kraju, hvala dragom Bogu bez kojeg ništa od ovog ne bi bilo moguće i koji mi je bio stalni poticaj u leđa, ali i onima koji me od gore gledaju i ponosni su na mene.

Sadržaj

POPIS TABLICA	
1. UVOD	1
2. TEORIJSKI OKVIR	2
2.1. Povezanost sporta i publike.....	2
2.2. Sportsko novinarstvo.....	3
2.3. (Ne)pristranost i objektivnost.....	4
2.4. Sportsko novinarstvo u Hrvatskoj	5
2.5. Sportski portali (Index.hr, 24sata.hr, Sportske novosti)	5
3. KONTEKST SVEGA	6
3.1. Pandemija COVID-19	6
3.2. Grand Slam	7
3.3. Australian Open.....	8
3.4. Tko je Novak Đoković?.....	9
3.5. Pozadina slučaja u Australiji.....	10
3.6. Kako je goruća tema o cijepljenju spojila politiku sa sportom	13
3.7. Novak Đoković – izdajica ili heroj?.....	15
4. METODOLOGIJA	15
4.1. Istraživačka pitanja.....	15
4.3. Analiza sadržaja kao metoda istraživanja	16
4.4. Uzorak	16
5. ANALIZA I INTERPRETACIJA PODATAKA	16
6. RASPRAVA	28
7. ZAKLJUČAK	34
8. LITERATURA	36
SAŽETAK	40
SUMMARY	40

POPIS TABLICA

Tablica 1. Tenisači koji su osvojili deset i više turnira iz serije Grand Slam

Tablica 2. Tenisači koji su osvojili Australian Open tri i više puta

Tablica 3. Novak Đoković u finalima Australian Opena

Tablica 4. Prikaz rezultata hipoteze 1 na svim portalima

Tablica 5. Prikaz rezultata hipoteze 2 na svim portalima

Tablica 6. Prikaz rezultata hipoteze 3 na svim portalima

Tablica 7. Pozitivno izvještavanje o Novaku Đokoviću u 2023. godini

Tablica 8. Izvještavanje medija o privatnom životu Novaka Đokovića u 2023.

Tablica 9. Zastupljenost COVID-19 u naslovima i tekstu članaka

Tablica 10. Zastupljenost obitelji Novaka Đokovića u člancima 2022. i 2023. godine.

Tablica 11. Epitet koji prevladava u naslovu članka oko Novaka Đokovića

Tablica 12. Pisanje o medicinskom izuzeću/vizi Novaka Đokovića

Tablica 13. Dominantna tema članka u 2022. godini

Tablica 14. Dominantna tema članka u 2023. godini

1. UVOD

Sport je svugdje oko nas i od njega ne možemo pobjeći. On je jedna od najbitnijih sporednih stvari u svijetu. Od napetih utakmica omiljenog kluba, do Olimpijskih igara na kojima su apsolutno svi sportovi koji se mogu zamisliti, šaha i legendi poput Kasparova ili Carlsena do teniskih mečeva Gorana Ivaniševića, Ivana Ljubičića ili Marina Čilića. Za ovaj potonji ne kažu da je najvažnija sporedna stvar na svijetu, ne prati se kao Svjetsko ili Europsko prvenstvo, no uvijek je prisutan te je jedan od ključnih elemenata ovog diplomskog rada.

„Sport predstavljaju svi oblici fizičke aktivnosti koji, kroz neorganizirano ili organizirano sudjelovanje, ima(ju) za cilj izražavanje ili poboljšavanje fizičke spremnosti i mentalnog blagostanja, stvaranje društvenih odnosa ili postizanje rezultata na natjecanjima svih razina“ (Nedić, Škerbić, 2020: 157).

Luša dodaje da je „Sport lako oružje kojim se indoktriniraju nacionalni osjećaji i ponos“ (2016: 264). U svemu tome, veliku ulogu imaju i mediji, bilo na pozitivan ili negativan način. Povijesna veza medija i sporta duboka je i međusobno razvojno prožeta, a u transformaciji sporta iz amaterizma u vrhunski profesionalizam, značajnu su ulogu odigrali upravo mediji (Ihle, 2016 prema Maleš i dr. 2019: 42). Mediji su tu da kod ljudi, običnih građana, probude želju da pročitaju neki članak, pogledaju televizijski prilog ili pak poslušaju radijsku emisiju ili podcast. Oni bi trebali biti istinit i pravovremeni izvor informiranja za sve. Sport i samo izvještavanje u medijima često su duboku povezani na više načina. Primjerice sportski događaji uvijek su medijski pokriveni, bilo da se radi o događaju poput Olimpijskih igara, Svjetskog prvenstva u nekom sportu ili turnira iz serije Grand Slam. O njima se redovno izvještava, a isto tako medij može ponekad i stvoriti neku sportsku zvijezdu. Na kraju krajeva, često su mediji i sport dvosmjerna ulica, odnosno kao što se mediji financiraju iz sporta tako je i obrnuto. S pomoću medijske pokrivenosti, kreira se i sama sportska kultura.

Rad se bavi time kako su hrvatski mediji izvještavali o (ne)nastupu Novaka Đokovića na Australian Openu 2022. i 2023. godine. Cijeli rad fokusirat će se na članke koji su objavljeni na tri medija, odnosno portala koji su prema istraživanjima Reutersa i Gemiusa među najčitanijima u Hrvatskoj. Riječ je o Index.hr, 24sata.hr te Sportske novosti. Oni su u svojim sportskim rubrikama pisali tekstove o Novaku Đokoviću 2022. i 2023. godine na Australian Openu. Riječ je o dvije godine održavanja Australian Opena gdje je Novak Đoković posebno zaintrigirao javnost. Naime, 2022. godine, u jeku COVID krize, njemu je zabranjen nastup na jednom od najpoznatijih Grand Slamova, a godinu kasnije isti je osvojio. Želi se vidjeti razlika u izvještavanju portala tih dviju godina jer u sportskom novinarstvu postoji razlika između

objektivnog i subjektivnog novinarstva, odnosno često nedostaje objektivnosti. „Novi mediji, kao što je Internet, mijenjaju predodžbu o objektivnosti“ piše Barović (2010: 120) dok prema Allanu (1997.) objektivnost je u novinarstvu vrsta oružja koja služi za obranu od raznih oblika političkog miješanja u rad novinara.

Ipak, prije svega pobliže će se objasniti sve o pandemiji COVID-u 19 jer je ona bila važan dio za ovu temu, odnosno kako je to pandemija spriječila jednog od najboljih tenisača današnjice da nastupi na Australian Openu. Kratko ću predstaviti lik i djelo srpskog tenisača Novaka Đokovića te što su ustvari turniri iz serije Grand Slam pod koje pripada i Australian Open. Dotaknuo sam se i medija – Index.hr, 24sata.hr i Sportskih novosti, te će članci na tim portalima služiti kao jedinica analize, a pisati ću i o tome kakvo je sportsko novinarstvo u RH.

2. TEORIJSKI OKVIR

Kao što je već navedeno, kako bismo mogli objasniti sve elemente koji su zastupljeni u ovom istraživanju, odnosno u člancima u navedenom periodu, prvo će se definirati koncepti iz kojih oni proizlaze. Najzastupljeniji elementi tako su povezanost sporta i publike, samo sportsko novinarstvo, kako općenito tako i u Hrvatskoj. Gledat će se i nepristranost, odnosno objektivnost kod medija, pandemija COVID-19, sam Novak Đoković i turniri Grand Slam, tj. Australian Open. Svi elementi pridonijeli su ovom istraživanju i samom zaključku svih članaka.

2.1. Povezanost sporta i publike

Kod svakog sporta, publika je srž tog sportskog iskustva, bilo da je to pružajući podršku, neku vrstu emocije, ili pak isto tako i ekonomsku podršku (zbog kupljenih ulaznica) sportu i sportašima. Bez njihovog prisustva, sportski događaji gube te ključne elemente.

Kako tvrde Kennedy i sur. (2009), mediji omogućuju dostupnost sporta širokoj publici, a zatim zajedno s komercijalnim industrijama putem oglašivača egzistiraju u simbiozi iz koje onda imaju obostranu korist (Hackel-de Latour, prema Maleš i drugi, 2019:42). Upravo su u tom svom istraživanju Dražen Maleš, Danijel Labaš i Petra Begović, analizirali povezanost između sporta i publike tijekom medijski najzastupljenijeg velikog sportskog događaja, odnosno Svjetskog nogometnog prvenstva u Rusiji 2018. godine.

Kao što je ovdje provedeno istraživanje nad tri medija, tako su i oni analizirali članke u poznatim hrvatskim medijima – 24 sata, Jutarnji list i Večernji list. Metodologija je bila slična onoj koja se koristi i u ovom diplomskom radu. Rezultati istraživanja ukazali su da u svim analiziranim razdobljima prevladava jednaka, odnosno pozitivna slika o Hrvatskoj nogometnoj

reprezentaciji. Ovdje savršeno pristaje i citat Vasilja koji kaže za pristranost da „jedina iznimka su nastupi reprezentativne selekcije države ili pak hrvatskih klubova/pojedinaca u nekim europskim/svjetskim natjecanjima“ (2014: 33).

Svakako je važno spomenuti da rezultati istraživanja provedenog od strane Maleša i suradnika (2019) pokazuju da mediji igraju ključnu ulogu u oblikovanju percepcije o sportskim uspjesima i nacionalnom identitetu. Njihov način izvještavanja značajno utječe na emocije i stavove publike prema sportskim događajima. Ta analiza naglašava duboku međusobnu vezu između medija, sporta i publike.

2.2. Sportsko novinarstvo

Miroslav Vasilj u svom udžbeniku “Sportsko novinarstvo“ daje definiciju sportskog novinarstva:

„Sportsko novinarstvo definirano je kao posebna vrsta novinarstva, koje sportske događaje i s njima povezane teme najavljuje, izravno prenosi, komentira te ih analizira nakon što završe, a neizostavni dio tog procesa su sportski događaji i njihovi sudionici, predmet informacije, mediji i sportski novinari te primatelji“ (2014: 23).

Prema Radovanović Šarencu, svaki zaposlenik novinarske profesije pa tako i sportski novinar, u svom je radu obvezan javni interes i dobro staviti ispred osobnog interesa i privatne koristi te u priču uključiti sve zainteresirane strane i aktore (2023: 102). Isto tako autor smatra i da uvijek treba ponuditi dovoljno kvalitetnih podataka da se o informaciji može korektno suditi i kasnije preuzeti odgovornost za ono o čemu se pisalo ili obavještavalo.

Sportsko novinarstvo je prema Maloviću karakteristično i po svoja tri obilježja:

1. Izvještavanje o sportskim natjecanjima, uključujući najave, izvještavanje s natjecanja, komentare i odjeke nakon njih,
2. Profili: priče i portreti sportaša, predstavljanje novih igrača, trenera, novih sportova, analiza sezone i slično,
3. Negativnosti koje donosi sport sve su brojnije: podmićivanje sudaca, namještanje rezultata, doping, navijački izgedri i kazne sportašima (2005: 305-306).

Budući da smo u 21. stoljeću, i sportsko novinarstvo jako je napredovalo, a osobito sportsko online novinarstvo koje se razvija kako tehnologija napreduje, bitni su i sportski novinari koji moraju biti vrlo aktualni.

Sportski novinar mora biti dobro organiziran te voditi računa o profesionalnim pitanjima poput stručnog osposobljavanja, razvijanja sportskog novinarstva te etici sportskog novinarstva (Malović, 2005: 305). Malović zaključuje da novinar koji prati školstvo ne provodi dane u učionicama sudjelujući u nastavi, a onaj koji je specijaliziran za teme iz zdravstva ne hoda s neurokirurzima od operacije do operacije. Ipak, sportski novinari rade upravo to. Oni žive životom sporta ili kluba koje prate (Malović, 2005: 305).

2.3. (Ne)pristranost i objektivnost

Često smo svjedoci izjave da su novinari u svojim tekstovima ili TV priložima pristrani. Bilo da je riječ o nekoj političkoj stranci, odnosno političaru, a kada se gleda u kontekstu sporta, onda prema klubu kojeg favoriziraju, ili nekom sportašu. Nepristranost bi u novinarstvu trebala spadati među najvažnija pravila. „Mora postojati jasna distanca novinara prema objektu rada jer se time postiže relativna nepristranost“ (Barović, 2010: 122).

I Malović kaže da prilikom izvještavanja novinar mora „prikazati događaj onako kako se dogodio, bez obzira na osobne sklonosti novinara, koji, dakako, svoja stajališta može objaviti u komentaru, ali nikako u vijesti“ (2005: 42). Osim u komentaru, isto može napraviti i u kolumni što je u svijetu novinarstva stalna rubrika jednog novinara gdje najčešće kao i u komentaru piše svoje mišljenje o određenoj temi.

Bez obzira na to kojom se vrstom novinarstva bave novinari, trebali bi poštovati profesionalne standarde izvještavanja. Ti standardi su univerzalni, neovisno o jeziku na kojem novinar piše ili temi o kojoj izvještava. Iako se popis osnovnih novinarskih načela može razlikovati, većina ih je općeprihvaćena. Malović (2005) navodi da su novinarska načela istinitost, poštenje, točnost, uravnoteženost i nepristranost, a može se dodati i neovisnost, odgovornost, transparentnost (Medijska pismenost, 2024). Valja dodati i da je s dolaskom svih online medija, i sam Malović rekao da je moderno novinarstvo kao bolji pojam prihvatilo poštenje umjesto objektivnosti (2005: 17).

Nepristrano, objektivno i profesionalno novinarstvo potrebnije je nego ikad prije. Osobito zato što se susrećemo s umjetnom inteligencijom i gdje ljudi više nisu ni sigurni što je ono pravo, a što je izumio AI, odnosno umjetna inteligencija. Novinar mora paziti koliko piše/govori pod emocijom – kakva god ona bila. U ovom istraživanju vidjelo se jesu li novinari koji su pisali tekstove za spomenute portale (Index.hr, 24sata.hr, Sportske novosti) bili nepristrani ili su

branili Novaka Đokovića u njegovim stavovima i uvjerenjima koja su prkosila svemu drugome, odnosno onome čega su se svi ostali sportaši (većinom) pridržavali za Australian Open.

2.4. Sportsko novinarstvo u Hrvatskoj

Sport je oduvijek bila rubrika koja je uz crnu kroniku i showbizz među top tri najčitanije rubrike na svim portalima. Izazivao je tako interes velikog broja građana. Sport je skup različitih disciplina koje se odvijaju prema određenim pravilima, a njima se bave amateri ili profesionalci. To može biti igra ili borilačka vještina koja se izvodi u skladu s unaprijed definiranim pravilima“ (Hrvatski jezični portal, 2024).

Sami počeci sportskog novinarstva u Hrvatskoj vežu se uz 3. lipnja 1948. kada je „Upravni odbor Društva novinara Hrvatske prihvatio prijedlog redakcije Narodnog sporta da se osnuje sekcija novinara koji rade u fiskalturnim rubrikama“ (HZSN, 2024).

O sportskom novinarstvu govori i Miroslav Vasilj: „Pokreću se prvi sportski mediji diljem svijeta, čime se stvara neraskidiva veza sporta i medija. Tako su mediji postali sastavni dio sporta, a sport sastavni dio medijskih sadržaja“ (2014: 18).

Kako je raslo jedno, raslo je i drugo. Kroz godine je kvaliteta sportskih novinara rasla i dosegla to da danas apsolutno svaki portal ima sportsku rubriku. Ipak, nastali su i neki problemi jer često se događa da svaki novinar piše prema svom nahođenju i ne čudi što ima i dosta neobjektivnosti u tekstovima.

2.5. Sportski portali (Index.hr, 24sata.hr, Sportske novosti)

Ovo istraživanje temeljilo se na člancima koji su objavljeni na portalima Index.hr, 24sata.hr, Sportske novosti. Sva tri portala su prema analizama Reutersa i Gemiusa među najčitanijima u Hrvatskoj tako da mogu biti relevantni s obzirom na broj članaka koje su objavili u periodu igranja Australian Opena.

Index.hr u svojoj sportskoj rubrici ima ukupno deset podrubrika od kojih je „Tenis“ posebno izdvojena. U trenutku pisanja ovog rada, 24sata.hr ima 16 podrubrika, a među njima je također izdvojen i „Tenis“. Sportske novosti koji su pod domenom Jutarnjeg lista, prikazuju samo sedam podrubrika među kojima je i „Tenis“, ali važno je napomenuti i da kada se pritisne bilo koja od tih podrubrika one otvaraju još dodatne opcije.

3. KONTEKST SVEGA

U ovom dijelu diplomskog rada predstavilo se i konkretnije govorilo o ključnim pojmovima. Riječ je o samoj pandemiji COVID-19 koja je od konca 2019. godine pokorila cijeli svijet pa tako i Hrvatsku. Predstavio se profesionalni tenisač iz Srbije Novak Đoković te što su turniri iz serije Grand Slam među kojima i Australian Open zbog kojih je i ovaj slučaj zanimljiv.

3.1. Pandemija COVID-19

Jedna od najvećih pandemija u povijesti čovječanstva zasigurno je bila pandemija COVID-19. Životi svih ljudi u potpunosti su se promijenili. Sve je krenulo krajem 2019. godine, točnije u prosincu te godine. Objavljene su prve informacije oko izbijanja koronavirusa u Wuhanu u Kini, a to se vrlo brzo proširilo na cijeli svijet. „Svjetski „lockdown“ uzrokovao je globalno zatvaranje svjetskog gospodarstva, zatvorene su državne granice, zabranjena su javna okupljanja te su uvedene karantene diljem svijeta“ (Rosandić, Borzan, 2021: 98). Posljedice su se osjetile u apsolutno svakoj djelatnosti.

Ministarstvo zdravstva je 11. ožujka 2020. godine objavilo odluku „o proglašenju epidemije bolesti COVID-19 uzrokovana virusom SARS-CoV-2“ na području čitave Republike Hrvatske. Odluku je potpisao i ministar zdravstva, Vili Beroš. Prema stranicama Svjetske zdravstvene organizacije (WHO), virus COVID-19 širi se putem malih respiratornih čestica koje oslobađa zaražena osoba prilikom kašljanja, kihanja, govora ili disanja. Ova pandemija prouzrokovala je štetne posljedice diljem svijeta što je onda rezultiralo i primjenom različitih restriktivnih mjera. Vlade diljem svijeta donijele su niz mjera kao što je obavezno nošenje maski, redovita dezinfekcija ruku, ograničenje broja ljudi u zatvorenom prostoru, najmanji razmak između dviju osoba i na kraju primjena mjere izolacije, odnosno karantene. Kako bi se spriječilo daljnje širenje virusa, mnoge države zatvorile su svoje državne granice. Putovanja ne samo među državama, nego i u vlastitoj državi – među gradovima, postala su ograničena, a neke su države uvele i potpunu zabranu ulaska stranih državljana, a jedna od njih bila je i Australija pa je i naše Ministarstvo vanjskih poslova uputili poseban dopis da je Australija zatvorila granice za sve strane državljane.

Sport kao fenomen i djelatnost suočio se s neposrednim negativnim posljedicama pandemije, slično kao i mnoge druge djelatnosti. Takva situacija nikada nije zabilježena u povijesti sporta. U ožujku 2020. godine, sportska natjecanja diljem svijeta bila su otkazana. Nije bilo sporta koji

nije bio pogođen otkazivanjem ili odgodom događanja, što je rezultiralo značajnim financijskim gubicima (Rosandić, Borzan, 2021: 99).

3.2. Grand Slam

Četiri najpoznatija i najprestižnija turnira u teniskom svijetu su pod istim nazivnikom koji se naziva Grand Slam. To su redom Australian Open, Roland Garros (French Open) Wimbledon i US Open. Svaki od njih održava se jednom godišnje na različitim podlogama za tenis, bilo da je riječ o betonu (tvrda podloga), zemlji ili travi. (ITFTennis.com, 2024).

Grand Slamovi su popularni jer pobjeda na njima najveći je uspjeh svakog tenisača u njihovoj karijeri. Oni su pod okriljem Međunarodne teniske federacije i pobjednik osvaja 2.000 bodova, a finalist 1.200 bodova. Nagrade su isto tako pozamašne jer je nagradni fond iznimno visok. (ITFTennis.com, 2024).

Trojac koji će zauvijek ostati upamćen na Grand Slamu je Roger Federer, Rafael Nadal i Novak Đoković. Oni su zajedno osvojili 66 Grand Slama, a što se tiče ženskog tenisa, tu su predvodnice Margaret Court, Serena Williams i Steffi Graf koje zajedno imaju 69 Grand Slamova. Naravno i tu su razlike u nagradnim fondovima. (ITFTennis.com, 2024).

Prvi ikad održan teniski turnir bio je Wimbledon i to 1877. godine, a osvojio ga je Spencer Gore u konkurenciji od 22 igrača. Samo 200 ljudi pratilo je to finale, a nakon što su se prvih nekoliko godina natjecali samo muškarci, od 1884. godine uvedena je i ženska konkurencija. Prva pobjednica bila je Maud Watson. (Wimbledon, 2024).

Kao što je ranije spomenuto, svaki od ovih turnira igra se na različitoj podlozi. Wimbledon na travnatoj, Australian Open i US Open na tvrdoj, a Roland Garros na travi. Wimbledonu treba dati najveću pažnju jer će zauvijek ostati zapamćen u povijesti tenisa jer je zbog njega došlo i do nastanka ostalih Grand Slam turnira. (ITFTennis.com, 2024).

Tablica 1. Tenisači koji su osvojili deset i više turnira iz serije Grand Slam

Redoslijed	Tenisač	Australian Open	Roland Garros	Wimbledon	US Open	Ukupno
1.	Novak Đoković	10	3	7	4	24
2.	Rafael Nadal	2	14	2	4	22

3.	Roger Federer	6	1	8	5	20
4.	Pete Sampras	2	0	7	5	14
5.	Roy Emerson	6	2	2	2	12
6.	Rod Laver	3	2	4	2	11
7.	Björn Borg	0	6	5	0	11
8.	Bill Tilden	0	0	3	7	10

3.3. Australian Open

Australian Open jedan je od najprestižnijih teniskih turnira i jedan od četiri turnira u seriji Grand Slama u sezoni. On je ujedno i prvi Grand Slam u godini, a održava se u Melbourneu u Australiji te okuplja najbolje tenisačice i tenisače iz cijelog svijeta. Igra se u siječnju i ujedno je i početak teniske sezone.

Prvi održan Australian Open bio je 1905. godine te je na njemu pobijedio Rodney Heath, no treba spomenuti da je tek 1924. ovaj turnir dosegao status kakav drži i danas. Naziv „Australian Open“ dobio je 1969. godine nakon nekoliko izmjena. Turnir se isto tako održavao u brojnim gradovima diljem Australije i Novog Zelanda prije nego što je i službeno stigao u Melbourne. Prvo se održavao u Flinders Parku, a od 1996. je preimenovan u Melbourne Park gdje je i dan danas. (ITFTennis.com, 2024). Važno je napomenuti da se ovaj turnir igra nesmetano i u slučaju lošeg vremena jer sva tri glavna terena – Rod Laver Arena, Margaret Court Arena i Hisense Arena imaju pokretne krovove.

Do 1987. godine održavao se na travi, ali od preseljenja u Melbourne park igra se na tvrdoj podlozi. Među ženama najviše pobjeda odnijela je zemljakinja Margaret Court, ukupno njih jedanaest. Među tenisačima najviše titula osvajao je Novak Đoković – glavna tema ovog diplomskog rada što cijelu ovu usporedbu 2022. i 2023. godine čini još zanimljivijom. Osvojio je deset naslova u rasponu od 2008. do 2023. godine, a iza njega je na listi Roger Federer sa šest osvojenih naslova. Osim muškog i ženskog tenisa, i osobe s invaliditetom imaju svoj turnir te juniorski turnir.

Australian Open privlači posjetitelje iz cijelog svijeta, ali isto tako i sponzore te medije koji prate apsolutno sve. Stoga je tolika pažnja i bila na Novaku Đokoviću, kako 2022. godine i njegovog neigranja te 2023. godine kada je osvojio deseti povijesni naslov.

Tablica 2. Tenisači koji su osvojili Australian Open tri i više puta

Redoslijed	Tenisač	Osvojenih Australian Opena
1.	Novak Đoković	10
2.	Roger Federer	6
3.	Roy Emerson	6
4.	Ken Rosewall	4
5.	Andre Agassi	4
6.	Jack Crawford	4
7.	Rod Laver	3
8.	Mats Wilander	3

3.4. Tko je Novak Đoković?

Srpski tenisač Novak Đoković rođen je 22. svibnja 1987. godine u Beogradu. Po mnogim kriterijima Đoković se smatra jednim od najboljih tenisača u povijesti ovog sporta, ali za neke je i među najboljim sportašima općenito u povijesti. U svojoj dosadašnjoj karijeri Đoković je osvojio ukupno 24 Grand Slama, a najviše naslova je „zaradio“ pobijedivši na Australian Openu, njih deset. Osvajao je redom, 2008., 2011., 2012., 2013., 2015., 2016., 2019., 2020., 2021. te 2023. godine. (Novak Djokovic – The official website). Osvojio je i tri Roland Garrosa (2016., 2021., 2023.), sedam Wimbledonu (2011., 2014., 2015., 2018., 2019., 2021., 2022.) i četiri US Opena (2011., 2015., 2018., 2023.). Važno je naglasiti da Đoković nijednom u finalu Australian Opena nije bio poražen.

Tablica 3. Novak Đoković u finalima Australian Opena

Godina	Protivnik	Ishod (u setovima)
2008.	Jo-Wilfried Tsonga	Pobjeda (3:1)
2011.	Andy Murray	Pobjeda (3:0)
2012.	Rafael Nadal	Pobjeda (3:2)
2013.	Andy Murray	Pobjeda (3:1)

2015.	Andy Murray	Pobjeda (3:1)
2016.	Andy Murray	Pobjeda (3:0)
2019.	Rafael Nadal	Pobjeda (3:0)
2020.	Dominic Thiem	Pobjeda (3:2)
2021.	Daniil Medvedev	Pobjeda (3:0)
2023.	Stefanos Tsitsipas	Pobjeda (3:0)

Ostvario je brojne rekorde, ali je poznat i po svom humanitarnom radu te aktivnostima izvan terena. Đoković je osnivač „Novak Đoković Fondacije“ koju je sa suprugom Jelenom osnovao 2007. godine s misijom da promijene svijet ulaganjem u rani razvoj“ (Novak Djokovic Foundation, 2024). Godine 2013. Đoković je objavio i svoju knjigu „Serve to win“ u kojoj priča o tome kako je preživio bombardiranje Beograda, odrastanje u ratom razorenoj Srbiji, a detaljno opisuje i svoj pristup prehrani i treningu te na kraju i uspjehu kao tenisaču.

Đoković je pomagao i Australiji (državi zbog koje je i nastao ovaj diplomski rad) i prije pa je tako krajem 2019. i početkom 2020. godine, kada je država proživljavala teške trenutke u borbi s požarima, dao im podršku u obliku donacije. Organizirao je humanitarni turnir pod nazivom „Rally for Relief“ s drugim tenisačima i potaknuo sve ostale da doniraju sredstva za pomoć u gašenju požaru te obnovu uništenih i požarom pogođenih područja.

3.5. Pozadina slučaja u Australiji

Što se točno događalo u Australiji 2022. godine s Novakom Đokovićem sada je već jasnije, ali dat će se cijela pozadina ovog slučaja. Naime, Kačer i sur. (2022: 25 napisali su te iste godine rad pod nazivom „Crveni karton za Novaka Đokovića, (barem) žuti za državu Australiji“ i u njemu cjelovito prikazali slučaj koji je poznatiji kao Đoković case, ili kako ga oni nazivaju „najveći pravni skandal u posljednje vrijeme, skandal koji je završio deportiranjem najboljeg svjetskog tenisača Novaka Đokovića iz Australije gdje je došao (necijepljen) kako bi po deseti put pobijedio na Australian Openu.“

Dobro je vidjeti upravo hrvatske medije kako su izvještavali o Đokoviću, zato što je „planetarnoj popularnosti Novaka Đokovića sigurno doprinijela i činjenica da u njegovu najužem stručnom timu svoje mjesto ima i Goran Ivanišević“ (Kačer i sur., 2022: 26).

Vrijeme pandemije COVID-19 bilo je potpuno drugačije od svih ostalih vremena i godina. Na svakoga se gledalo s mrvicom sumnje, svi su pitali jedni druge jesu li cijepljeni pa kad su dobili

pozitivan odgovor tek su onda stupali u kontakt. Prijatelji su prestali biti prijatelji, neki su potpuno mijenjali svoja stajališta o apsolutno svemu, te se za poznate osobe, među kojima je i Đoković – nagađalo je li uopće cijepljen ili ne. Mnogi su to i skrivali, nisu htjeli otkrivati kao i on koji je „odbijao odgovoriti smatrajući da je to njegova osobna stvar koju nije dužan dijeliti s javnošću“ (Kačer i sur. 2022: 31). Podsjetimo i da je srpskom tenisaču australska vlada odobrila privremenu vizu dva mjeseca ranije, točnije 18. studenog 2021. godine (O'Sullivan, 2022). I tako je stigla ta srijeda, taj 5. siječnja. Sletio je na aerodrom u Melbourneu gdje je priveden od strane carinika. Sedam sati je bio bez mobitela, novčanika i svih osobnih stvari koje su mu bile oduzete. „Carinici su tvrdili da medicinska dokumentacija za ulazak u zemlju nije valjana i na temelju toga odbijen mu je ulazak u zemlju“ (Kačer i sur., 2022: 31). Đoković je uložio žalbu na tu odluku i uz pratnju policije stigao u hotel za azilante Royal Park gdje je pet dana čekao na suđenje i na odluku o svojoj žalbi. Odvjetnici su potvrdili da je bilo ozbiljnih, a posebno proceduralnih pravnih propusta, dok je sudac koji je vodio slučaj u svojoj (pozitivnoj po Đokovića) odluci potvrdio da su se one i dogodile. Proceduralne greške vidljive su iz dokumenta koje su priložili odvjetnici, a tamošnja Vlada sve je objavila i na svojim službenim web-stranicama (Kačer i sur., 2022: 31).

Kako to zna i često biti, u medijima su se pojavila neke netočne informacije gdje su se novinari pozivali na „izvore bliske“ ili samom Đokoviću, ili pak Teniskom savezu Australiji, a neki su išli i do izvora bliskih obitelji Đoković.

Sud je o ovom slučaju raspravljao po hitnom postupku. Sudac Kelly 10. siječnja presudio je i donio odluku da je poništavanje Đokovićeve vize bila pravna greška i da takvu odluku treba poništiti. Sudac je zaključio da Đokoviću nije bilo dano dovoljno vremena da ospori odluku o ukidanju vize. Iako je sud donio takav zaključak, ministar imigracije, Alex Hawke iskoristio je svoje ovlasti prema Zakonu o migracijama. Taj mu zakon dopušta da poništi vizu ako on osobno (Hawke) smatra da bi prisutnost osobe u Australiji moglo predstavljati rizik za zdravlje ili sigurnost u Australiji i da je poništenje u javnom interesu. Treba spomenuti da ministar nije trebao dokazati da Đoković predstavlja rizik, već da samo postoji mogućnost da bi to mogao biti (O'Sullivan, 2022). Upravo je ta situacija pokazala propuste u postupanju carinika i u sustavu samog ulaska u zemlju. Oduzimanje osobnih stvari bilo kome, bez obzira je li riječ o Novaku Đokoviću ili nekom drugom, bez pravog i jasnog razloga te pogrešna procjena medicinske dokumentacije, rezultirali su do pravnih i proceduralnih propusta.

Kačer i suradnici stavili su svoj fokus na postupak medicinskog izuzeća jer se na kraju pokazalo da je upravo to bio temeljni razlog prijepora. To je procedura poznata svima koji podnose

zahtjev za australski vizu, uključujući one koji traže medicinsko izuzeće. Postavili su je Teniski savez Australije, federalna Vlada Australije, Vlada države Victorije i Australaska tehnička savjetodavna grupa za imunizaciju (ATAGI), a nepobitne činjenice navedene su i u objavljenim sudskim spisima (Kačer i sur., 2022:32)

Svaka država je tijekom pandemije imala više ili manje rizične modele oko ulaska u njihov teritorij. Tako je primjerice Hrvatska bila u onima s manje rigidnim modelom dok je Australija bila jedna od onih sa strogim modelom borbe protiv pandemije. Njihov premijer govorio je kako apsolutno nitko od tenisača u državu neće ući necijepljen (Kačer i sur., 2022: 34).

Za ući u Australiju bilo je potrebno imati valjanu vizu koju je Đoković sa svojim timom ljudi i imao kao i uvijek do sad. Osim toga, osoba je morala imati negativan PCR-test obavljen unutar 72 sata prije polijetanja, Australsku putnu deklaraciju, ispunjeni formular za ulazak u državu Victoria i potvrdu o cijepljenju ili medicinsko izuzeće. Novak Đoković je sve od navedene dokumentacije imao (Kačer i sur., 2022: 33).

Mnogo se mišljenja, stajališta i na kraju odluka tu mijenjalo. Donosili su se zaključci koji su dosta puta bili pogrešni, a puno medija to je onda i objavljivalo na svojim portalima i tako ponekad iznosila netočne informacije.

No, nastale su komplikacije zato što iako su svi morali proći isti postupak i zadovoljiti spomenute uvjete, nešto je ipak bilo drugačije. Naime, to je bila i ključna stvar Đokovićeve obrane. „Teniski savez Australije dozvolio je igračima da apliciraju za medicinsko izuzeće, pomoću kojeg se osobi može dozvoliti ulazak u Victoriju bez potpunog cijepljenja“ (Kačer i sur., 2022: 32). Kako se turnir bližio i Australiski teniski savez obrađivao slučaj po slučaj, shvatili su da bi za određeni broj ljudi bilo riskantno cijepiti se.

Đoković je kao osnovu za svoje medicinsko izuzeće naveo pozitivan test od 16. prosinca 2021., ali je on samo dan kasnije viđen na nekoliko događaja u zatvorenom prostoru, bez maske i s velikim brojem ljudi. Jedan od tih događaja bila je i utakmica Crvene Zvezde i Barcelone u dvorani Pionir u Beogradu. I zbog toga Kačer i suradnici u zaključku svog rada pišu da je srpski tenisač dao svoj negativan doprinos ovom događaju na Australian Openu. „Nitko mu ne smije zamjeriti što je zauzeo svoj vlastiti stav, kao slobodan čovjek da se ne cijepi. Međutim, nitko, pa ni Novak Đoković, nije sam na svijetu, nego živi u zajednici i tu postoji jasna interakcija (2022: 38).

3.6. Kako je goruća tema o cijepljenju spojila politiku sa sportom

Kada je krajem 2021. godine i početkom 2022. sve krenulo oko Novaka Đokovića i njegova potencijalnog (ne) igranja na Australian Openu, apsolutno je svatko imao mišljenje. Od žena na placu, do tete u dućanu preko doktora, drugih sportaša, novinara do političara.

Novinarka Hrvatske radio televizije Mirna Zidarić je u središnjem informativnom Dnevniku 11. siječnja 2022. godine dala opsežan komentar koji je izbio u središte javnosti i koji su kasnije svi portali prenosili.

Ovako je glasilo početak tog komentara:

„Prema godinama i formi izgledno je da će Novak Đoković osvojiti još poneki Grand Slam naslov, no predmet svih rasprava uvijek će biti može li se govoriti da je samim time i najveći tenisač u povijesti. Nadamo se da će uskoro stići racionalno objašnjenje jer kako protumačiti zasad javno dostupne podatke o pozitivnom nalazu na COVID od 16. prosinca prošle godine, a potom i sudjelovanje na više javnih manifestacija u danima poslije. Ne tako davno u Hrvatskoj se takve ljude nazivalo bioteroristima, no mi nećemo ići tako daleko. Druga je opcija da možda ipak nije bio pozitivan, ali je u tom slučaju dokument kojim je pred australskim vlastima isposlovana viza - nevjerodostojan, a on je navodno jedini argument za izuzeće od striktnih pravila koja su ostali sudionici Australian opena dužni poštovati. Nijedna od navedenih opcija ne priliči ponašanju velikana“ (Sport.hrt, 2022).

I to je ono što i drugi autori znanstvenih i istraživačkih radova te pisci različitih članaka propitkuju. Je li Đoković zbog svega toga sportski velikan ili samo jedan od najboljih tenisača u povijesti, jer razlika je velika.

Bilo kako bilo, o njemu su govorili i političari, među njima i predsjednik njegove rodne zemlje – Aleksandar Vučić. Nakon što je donesena odluka da će Đoković biti deportiran iz Australije, srbijanski predsjednik je poručio: „Oni misle da su tom odlukom ponizili Novaka Đokovića. Oni su ponizili sebe, a Đoković se može uzdignute glave vratiti u svoju zemlju i svakoga pogledati u oči“ (N1, 2022). Poručio je da su ga maltretirali s načinom donošenja odluka koja je ustvari bila poznata od prvog dana te usporedio to s maltretiranje neviđenih razmjera, medijski linč i lov na vještice jer su valjda na Novaku Đokoviću htjeli pokazati kako funkcionira svjetski poredak lova na vještice i kako to mogu uraditi svakome (N1, 2022). Dodao je tada da će za nadolazeće prvenstvo u Srbiji pokazati da su bolji od australske Vlade i time od sportskog slučaja upleo politiku još više u cijelu priču.

O Đokoviću su govorili i neki hrvatski političari koji su mu također dali punu podršku.

„Trenutno se u Australiji odvija civilizacijska sramota. Zatočiti najboljeg tenisača svijeta politikantska je odluka onih koji će na kraju izgubiti. Novak je heroj planete“, napisao je zastupnik u EU parlamentu Ivan Vilibor Sinčić dok je sličnog mišljenja bio i MOST-ov saborski zastupnik Marin Miletić:

„Izdrži, još malo pa padaju redatelji sjena. Novak Đoković i pogubljeni covidofundamentalisti!! Sve je ustvari potpuno jasno. Australija koja provodi tiraniju najgore vrste prema svojim građanima u pogledu diktatorskog cijepjenja protiv COVID-a i suludih mjera koje ne donose ničeg dobrog radi čega tisuće ljudi napuštaju tu ludu državu i sreću traže negdje drugdje otišla je s Novakom Đokovićem korak dalje.“
(Facebook Marin Miletić, 2022).

Primjer srpskog tenisača u Australiji dokazuje samo da ponekad politika prelazi granice sporta i služe kao neka vrsta političke aktivnosti. Političari, ne samo u Srbiji, nego i u Hrvatskoj s pomoću njega su pokušali skupiti poene. Tako je od situacije gdje je sve trebao biti samo jedan sportski događaj rezultiralo time da je Đoković i njegov dolazak na Australian Open postao simbol političke i nacionalne podrške.

O tome piše i Lalić (2018) koji kaže da su uvijek na jednoj strani političari koji prepoznaju važnost sporta kao sredstvo za stvaranje nacionalnog ponosa, povezivanja ljudi i dobivanja podrške. Upravo to su radili poneki političari i tako skupljali već spomenute „poene“.

Osim hrvatskih i srpskih političara, na Đokoviću je poene skupljao i australski ministar imigracije Alex Hawke. On je imao diskrecijsko pravo deportacije srpskog tenisača, a u svom izlaganju na sudu je svoju odluku obrazložio da bez obzira na to što je Đokovićeva pozitivnost na koronavirus značila da je on zanemariv rizik za one oko sebe, neki su ga doživjeli kao talisman zajednice antivaksera. Dodao je i da srpski tenisač predstavlja rizik za nemire u Australiji i da bi moglo doći do raspirivanja osjećaja protiv cijepjenja (Kačer i sur., 2022: 36). Hawke je time iskoristio Đokovića kako bi sebe pokazao u najboljem svjetlu prema novim biračima za buduće izbore. Zasigurno je dobio i negativne kritike, ali više je ojačao svoju reputaciju.

3.7. Novak Đoković – izdajica ili heroj?

Iz dana u dan stizale su nove informacije oko Novaka Đokovića u Australiji. Od 4. siječnja krenule su stizati vijesti da bi jedan od najboljih tenisača u povijesti mogao ostati bez igranja na Grand Slamu.

Oglasio se tada i njegov otac, Srđan Đoković za ruski portal koji izlazi u Beogradu je govorio:

„Nemam pojma što se događa. Drže mi sina u zarobljeništvu. Ovo je borba za slobodni svijet. Ovo nije borba samo za Novaka nego borba za cijeli svijet. Cijeli svijet mora krenuti i pobuniti se protiv stoke. Ako ga ne puste za pola sata, skupit ćemo se na ulici, ovo je borba za sve“ (Sputnik, 2022).

4. METODOLOGIJA

U ovom poglavlju definirao se sam cilj istraživanja, odnosno istraživačka pitanja, hipoteze, metoda koja se koristila te jedinica analize. Usporedila su se tri hrvatska portala koja su među najčitanijima u Hrvatskoj te kako su oni izvještavali o nastupu Novaka Đokovića na Australian Openu 2022. i 2023. godine. Pomoću toga čitatelju se omogućilo da lakše razumije istraživanje i kakav je bio cijeli pristup prema njemu.

4.1. Istraživačka pitanja

Prvo istraživačko pitanje ovog diplomskog rada odnosi se na razlike u izvještavanju tri hrvatska medija.

1. Koje su razlike u izvještavanju hrvatskih portala o nastupima Novaka Đokovića na Australian Openu?

Drugo istraživačko pitanje vezano je uz način izvještavanja hrvatskih portala.

2. Na koji se način izvještavalo o nastupima Novaka Đokovića na Australian Openu u 2022. i 2023. godini?

4.2. Hipoteze

U ovom istraživanju postavljeno je nekoliko hipoteza koje će se na kraju ili potvrditi ili opovrgnuti.

H1: Frekventnost medijskog izvještavanja o Novaku Đokoviću je veća 2022. godine u odnosu na 2023. godinu zbog njegovih stavova o cijepljenju.

H2: Izvještavanje o Novaku Đokoviću u 2022. godini je pozitivno orijentirano na njegove uspjehe.

H3: Mediji su 2022. godine dominantno izvještavali o privatnom životu Novaka Đokovića.

4.3. Analiza sadržaja kao metoda istraživanja

Rad se poslužio analizom sadržaja kao metodom istraživanja. Prema Tkalac Verčić i sur. (2010: 91), analizu sadržaja ubrajamo u metode prikupljanja primarnih podataka te njome prikupljamo podatke iz informacijskog materijala i tekstova općenito. Njezine prednosti su da ima „veliku heurističku vrijednost, relativno je laka za provedbu te iziskuje relativno maleni trošak“, ali nedostatak je „pitanje objektivnosti“ (Vujević, 2010 cit. prema Tkalac Verčić i dr., 2010: 94). Stoga će najbolje poslužiti i biti najprikladnija upravo analiza sadržaja. Pomoću nje pregledat će se svi članci u određenom periodu i iz njih će se iščitati cijela matrica koja je navedena.

4.4. Uzorak

Uzorak u ovom diplomskom radu sastojat će se od članaka objavljenima na portalima Index.hr, 24sata.hr te Sportske novosti. Za potrebe istraživanja uzeti su samo članci objavljeni u sportskim rubrikama tih portala, ali kratko će se spomenuti i članci objavljeni u drugim rubrikama. Period tih članaka je od 4. do 16. siječnja 2022. godine te članci od 16. do 30. siječnja 2023. godine. U istraživanju su svi članci koji su imali ključne riječi „Novak Đoković“ i „Australian Open“.

Ovakav vremenski period je određen zato što se Australian Open održava u siječnju, a 4. siječnja 2022. godine Đoković je objavio da će se natjecati na spomenutom Grand Slamu dok je 16. siječnja bio dan kada je morao napustiti Australiju.

S druge strane, 2023. godine, odnosno 16. siječnja 2023. započeo je Australian Open, a 30. siječnja bio je dan nakon što je po deseti put Đoković osvojio Australian Open. Stoga smatram da su ova dva vremenska perioda relevantna za istražiti i usporediti kako su hrvatski mediji pisali u svojim sportskim rubrikama o Novaku Đokoviću.

5. ANALIZA I INTERPRETACIJA PODATAKA

Analiza i sama interpretacija podataka ključna je u ovom diplomskom radu. Za cilj ima prikazati i iznijeti sve što se napravilo u istraživanju. Kvantitativnom analizom sadržaja analiziralo se

426 članaka iz 2022. godine koji su objavljeni u sportskim rubrikama portala Index.hr, 24sata.hr te Sportske novosti. Isto je učinjeno i za 2023. godinu gdje je analizirano 117 članaka koji su objavljeni u zadanom vremenskom periodu. Ukupno je kroz analitičku matricu analizirano 543 članka koji će biti prikazani u tablicama te potvrditi ili opovrgnuti zadane hipoteze i odgovoriti na istraživačka pitanja. Važno je naglasiti da će svi podaci u tablicama biti iskazani u broju članaka, a ne postotku.

Kroz analitičku matricu htjelo se vidjeti kako su portali izvještavali o (ne)cijepljenosti Novaka Đokovića, koliko su se spominjali njegovi prijašnji sportski uspjesi, humanitarni rad u Australiji, je li ga se „uzdizalo u nebesa“. Istražili su se i dosadašnji sportski uspjesi na Grand Slamu koji se analizira u ovom diplomskom radu – Australian Openu. Provjerilo se kakav je epitet stavljen u naslovu oko Novaka Đokovića, spominje li se COVID-19, odnosno koronavirus te njegovo medicinsko izuzeće, tj viza zbog koje je na kraju i potjeran iz Australije. Na samom kraju vidjelo se koja je uz samog Novaka Đokovića bila dominantna tema članka.

Prva hipoteza koju se interpretiralo glasi: „Frekventnost medijskog izvještavanja o Novaku Đokoviću je veća 2022. godine u odnosu na 2023. godinu zbog njegovih stavova o cijepljenju.“

Da bi se što bolje razumjela cijela analiza i istraživanje, prvo je predstavljeno koliki je bio ukupan broj članaka objavljenih 2022. i 2023. godine na sva tri portala, ali to je ujedno i glavni alat za analizu prve hipoteze.

Analizirano je ukupno 543 članka, od kojih je 426 (78 posto od ukupnog broja) objavljeno od 4. do 16. siječnja 2022. godine. Najviše članaka imala je sportska rubrika portala Index.hr na kojem je objavljeno 192 članka. Na drugom mjestu je medij 24sata.hr gdje je objavljeno 123 članka, a tek iza njih slijede Sportske novosti koje su inače specijalizirane za sportske teme, ali tamo je objavljeno najmanje članaka, odnosno 111.

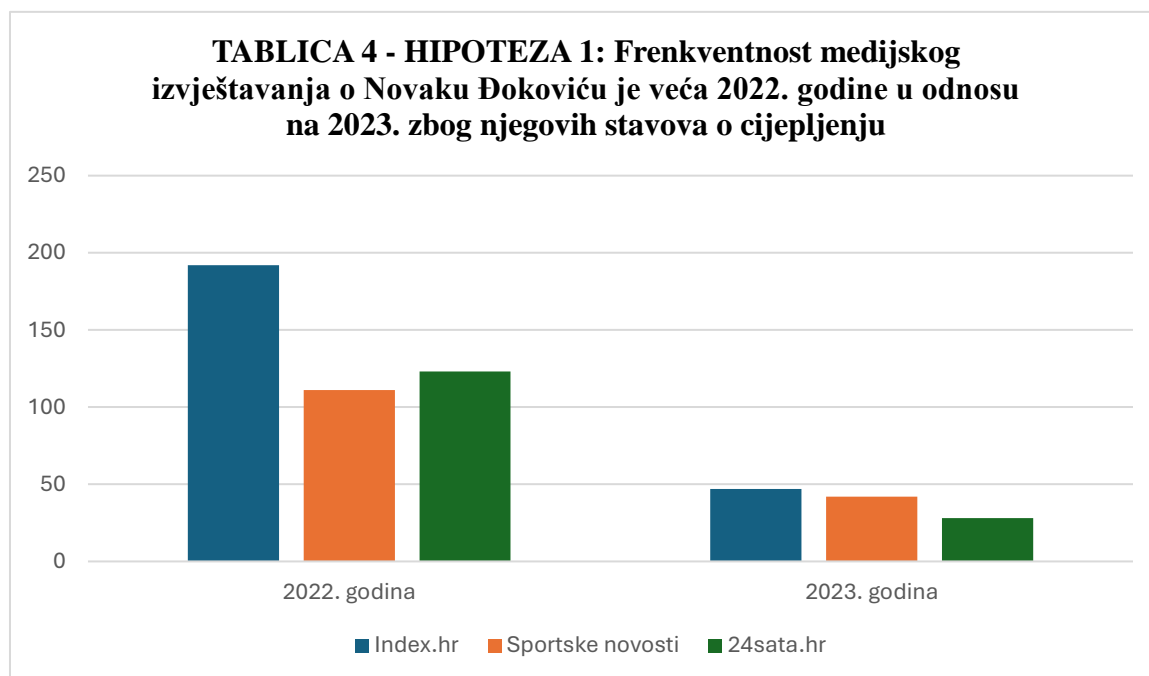
Godinu kasnije nešto je drugačije stanje. Od 16. siječnja 2023., dana kada je započeo Australian Open pa do 30. siječnja, objavljeno je puno manje članaka, točnije 117 (22 posto od ukupnog broja). Najviše ih je ponovno imao Index.hr, njih 47, ali ovoga puta iza njega slijede Sportske novosti s 42 članka te 24sata.hr s 28 članaka.

Svi ovi podaci govore da se puno više pisalo u godini kada Novak Đoković nije ni nastupio na Australian Openu. Cijela ta situacija 2022. godine bila je glavna vijest u svim medijima diljem svijeta, ali je krajnje neobično da 2023. godine, kada je postavio rekord i osvojio deseti naslov Australian Opena, nije bilo ni upola članaka kao 2022. godine.

Tako je učestalost tekstova bila puno veća 2022. naspram 2023. godine na svim portalima, a zanimljivo je i da su sva tri medija na točno isti dan objavila najviše tekstova o Novaku Đokoviću. Analiziralo se razdoblje od 4. do 16. siječnja, a najviše tekstova svi portali su objavili točno na sredini cijele te sage – 10. siječnja. Tog 10. siječnja bilo je saslušanje na australskom federalnom sudu na kojem se Đoković borio protiv deportacije iz Australije. Tada je sudac odlučio da tenisač ima pravo ostati u Australiji i viza mu je bila odobrena, ali naravno tu nije bio kraj cijele sage.

Kada se pogleda dakle broj članaka objavljenih 2022. i 2023. godine, evidentno je da su mediji više pisali 2022. godine te je **prva hipoteza potvrđena**.

Tablica 4. Prikaz rezultata hipoteze 1 na svim portalima

Druga hipoteza koja se analizirala glasi: „Izvjestavanje o Novaku Đokoviću u 2022. godini je pozitivno orijentirano na njegove uspjehe.“

U tablici je prikazano kako su portali izvještavali općenito o sportskim uspjesima Novaka Đokovića, koliko puta se spominjao njegov humanitarni rad i akcije u Australiji te koliko puta se hvalilo srpskog tenisača. Naime, u 83 članka na Indexu.hr (43 posto)¹, o Novaku Đokoviću pisalo se koliko Grand Slamova dosad ima osvojeno te kako se bavio humanitarnim radom u

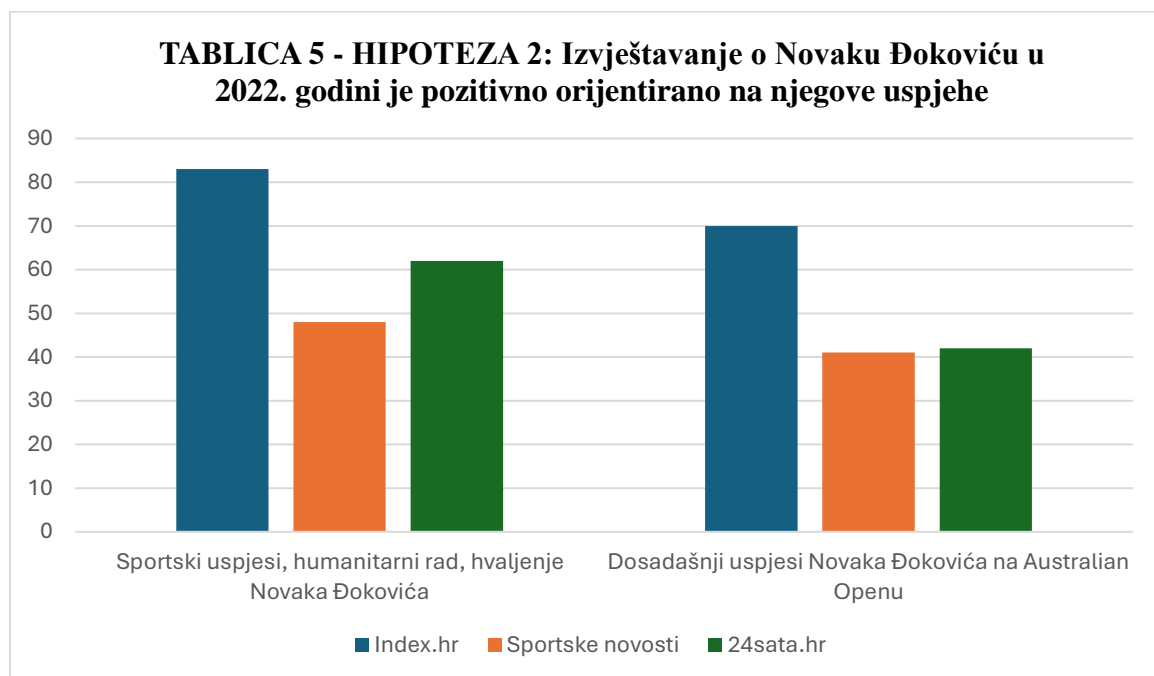
¹ Postotak od ukupnog broja članaka objavljenih na određenom portalu u 2022. godini

Australiji. Na portalu Sportske novosti o tome se pisalo u 48 članaka (43 posto), a 24sata.hr su od ukupnih 123 članka, u njih 62 (50 posto) pisali o Đokovićevim uspjesima.

Može se dakle zaključiti da su mediji u 2022. godini u ukupno 193 članka (45 posto) spomenuli jedan od segmenata, bilo da je riječ o prijašnjim sportskim uspjesima, predstavljanju Đokovića u pozitivnom smislu te spominjanje njegove humanosti u Australiji.

Što se tiče samih uspjeha na Australian Openu, odnosno da je Đoković do 2022. godine osvojio taj turnir devet puta, Index.hr je to istaknuo u 70 svojih članaka, Sportske novosti u 41, a 24sata.hr u 42 članka. Ukupno je riječ o 153 članka (36 posto). Stoga vidimo da je **druga hipoteza iz priloženih rezultata opovrgnuta.**

Tablica 5. Prikaz rezultata hipoteze 2 na svim portalima

U ovoj tablici prikazani su odgovori na 3. i 4. pitanje iz analitičke matrice za 2022. godinu.

Treća hipoteza koja se analizirala i interpretirala je: „Mediji su 2022. godine dominantno izvještavali o privatnom životu Novaka Đokovića.“

Ovdje se gledalo na to u koliko članaka je objavljeno je li on cijepljen ili ne, opravdava li ga se u tekstu zato što se nije cijepio ili mu se zamjera. U nekim člancima nije bilo moguće odrediti ni jedno od toga, a u nekim tekstovima cijepljenje se nije ni spominjalo.

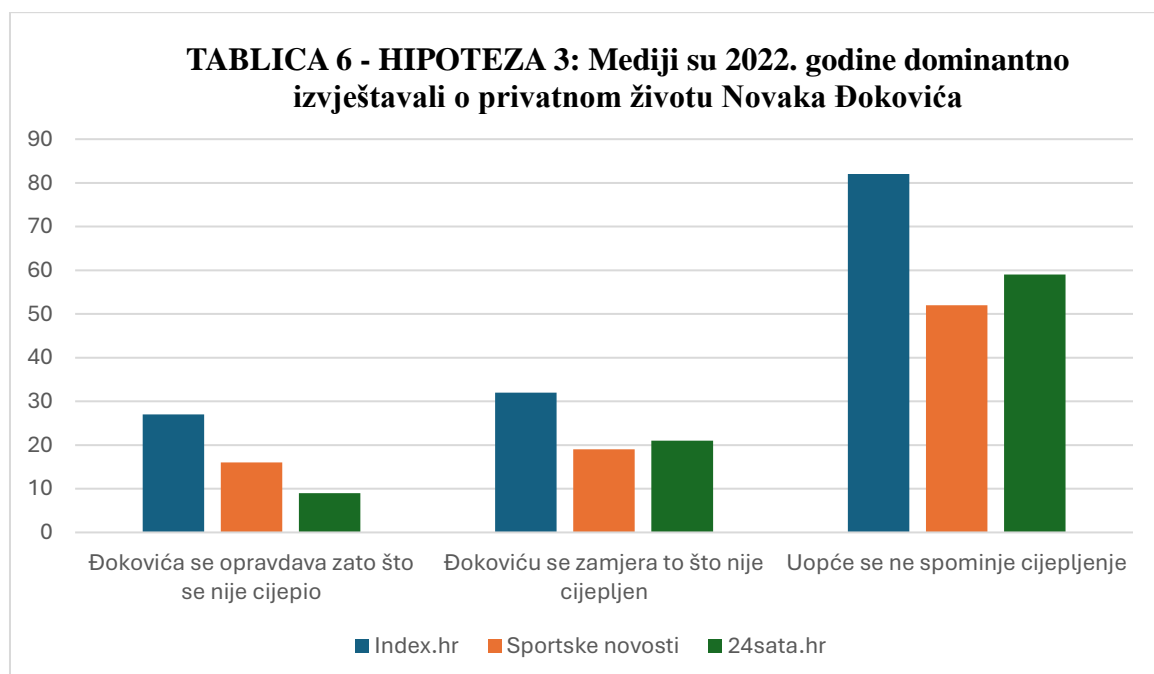
Podatci iz ukupno 192 članka objavljenima na Index.hr, govore da se u ukupno njih 27 (15 posto) Đokovića opravdava što se cijepio. U njih 32 (17 posto) Đokoviću se zamjera to što se nije cijepio dok u 82 članka (43 posto) cijepljenje se ni ne spominje. Kada se sve skupa zbroji, Index.hr je o privatnom životu srpskog tenisača, odnosno o njegovom (ne)cijepljenju pisao u 110 članaka (58 posto).

Sportske novosti „pravdale“ su Đokovića što se nije cijepio u 16 članaka (14 posto), zamjeralo mu se njegova necijepljenost u 19 članaka (17 posto), a cijepljenje se nije spominjalo u 52 članka (47 posto). Sportske novosti (ne)cijepljenje, privatnu stvar Novaka Đokovića imale su u 60 članaka (54 posto).

Sportska rubrika portala 24sata.hr Đokovića je opravdavalno što se nije cijepio u samo 9 članaka (7 posto), a što nije cijepljen mu je zamjeralo mu se u 21 članku (17 posto). Cijepljenje se ne spominje u ukupno 59 članaka (48 posto) članaka, tj. Ukupno se o njegovoj privatnoj stvari pisalo u 64 članaka (52 posto).

Sva tri medija dakle su u više od polovice svojih članaka pisala o njegovom privatnom životu te to **potvrđuje treću hipotezu.**

Tablica 6. Prikaz rezultata hipoteze 3 na svim portalima

U ovoj tablici prikazani su odgovori na 1. i 2. pitanje iz analitičke matrice za 2022. godinu.

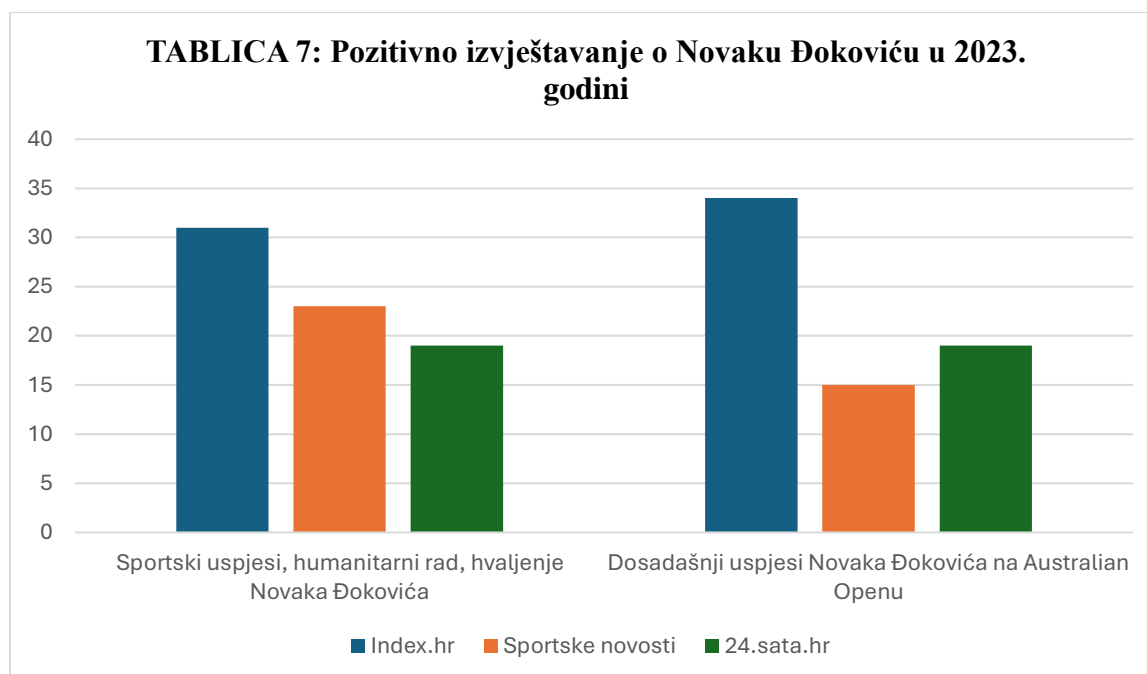
Iako su sve tri hipoteze potvrđene ili opovrgnute, za lakše shvaćanje cijelog rada, u nastavku su analizirana sva pitanja iz analitičke matrice kako za 2022. tako i za 2023. godinu.

Godinu 2022. usporedio sam i s člancima objavljenima u 2023. godini, kada je Novak Đoković osvojio svoj deseti naslov na Australian Openu. Tada su portali (u postocima) puno češće izvještavali o njegovim prijašnjim sportskim uspjesima, no nije se toliko spominjao humanitarni rad. Što se tiče uspjeha konkretno na Australian Openu, jedino su Sportske novosti manje pisale o tome, nego li godinu prije.

Index.hr je o prijašnjim sportskim uspjesima izvijestio u 31 članku (66 posto), Sportske novosti u 23 članka (55 posto), a 24sata.hr u čak 19 članaka (68 posto). Što se tiče uspjeha na isključivo Australian Openu, najviše je izvještavao Index.hr – 34 članka (73 posto), zatim 24sata.hr u 19 članaka (68 posto), a Sportske novosti tek u 15 članaka (36 posto).

Vrijedi napomenuti da su dakle svi portali u 2023. za razliku od 2022. dominantno izvještavali o prijašnjim sportskim uspjesima Novaka Đokovića. Ta druga hipoteza je za 2022. bila opovrgnuta, ali ako se gleda 2023. godinu ukupno se u svim medijima o tome pisalo u 73 članka (62 posto).

Tablica 7. Pozitivno izvještavanje o Novaku Đokoviću u 2023. godini

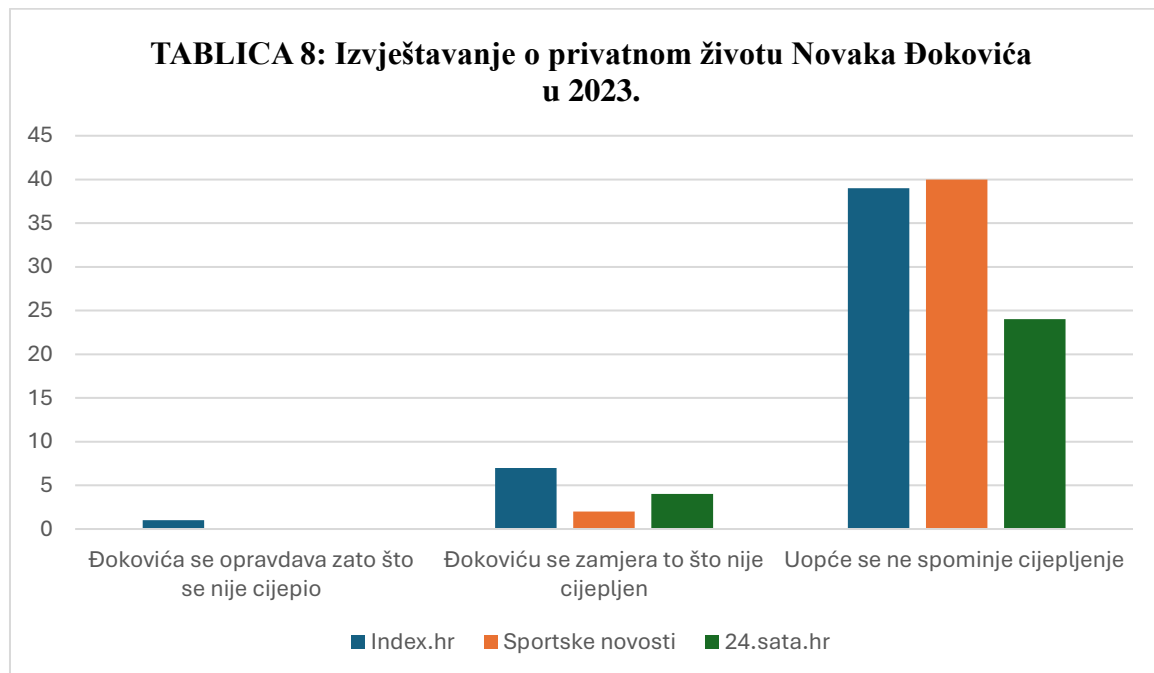
U ovoj tablici prikazani su odgovori na 3. i 4. pitanje iz analitičke matrice za 2023. godinu.

Usporedbe radi s trećom hipotezom, preko analitičke matrice izračunalo se koliko se o privatnom životu, odnosno (ne)cijepljenju srpskog tenisača pisalo u godini kada je osvojio Australian Open. Vidljivo je da je broj znatno manji. Odnosno, cijepljenje se na Index.hr spomenulo tek osam puta, od čega jednom gdje ga se opravdava jer se nije cijepio, a sedam puta ga se ne opravdava.

Još je veća razlika kod Sportskih novosti. U ukupno 42 članka, cijepljenje se spomenulo tek u dva, i to gdje mu se zamjera što nije cijepljen. Portal 24sata.hr o Đokovićevom privatnom životu 2023. godine pisao je tek u četiri članka.

Sve zajedno, u ukupno objavljenih 117 članaka u 2023. godini, samo se u 14 članaka (12 posto) pisalo o privatnom životu Novaka Đokovića, dakle, nije se dominantno izvještavalo.

Tablica 8. Izvještavanje medija o privatnom životu Novaka Đokovića u 2023.

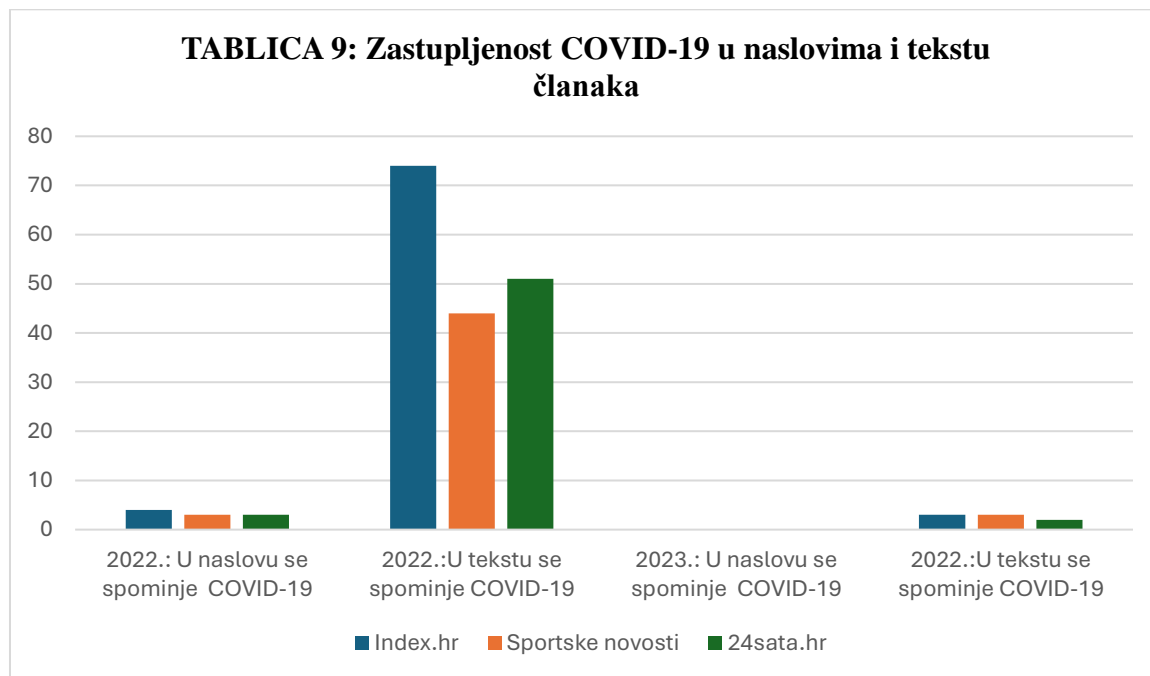

U ovoj tablici prikazani su odgovori na 1. i 2. pitanje iz analitičke matrice za 2023. godinu

COVID-19 ili koronavirus gotovo da se nije spominjao u naslovu svih 426 članaka u 2022. godini. Naime, na sva tri portala objavljeno je tek nekoliko tekstova koji su u naslovu imali tu ključnu riječ. Ipak, u tekstu članka COVID-19 se spomenuo na Index.hr u 74 članaka (39 posto), u Sportskim novostima u 44 članka (40 posto), a 24sata.hr su koronavirus spomenuli u 51 tekstu (41 posto). Ovo samo dodatno **potvrđuje već opovrgnutu drugu hipotezu.**

Godinu kasnije, kada tema uopće nije bila pandemija, COVID-19 se u naslovu nije spomenuo nijednom, a u ukupno 117 članaka na svim portalima, spomenut je 11 puta.

Tablica 9. Zastupljenost COVID-19 u naslovima i tekstu članaka

U ovoj tablici prikazani su odgovori na 6. i 7. pitanje iz analitičke matrice za 2022 i 2023. godinu.

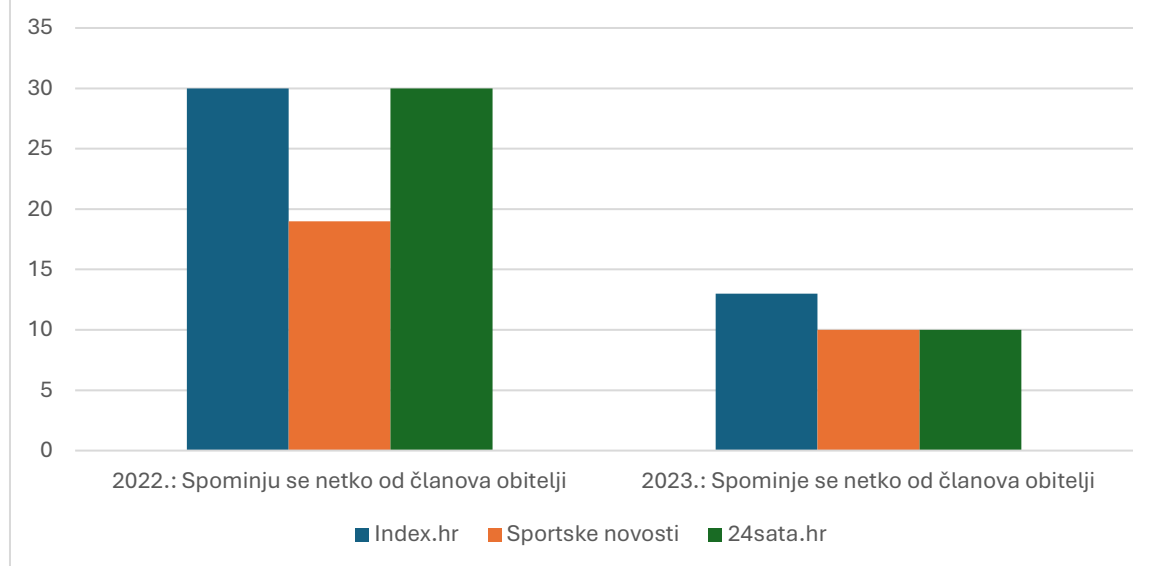
Kako bi se odgovorilo na to koliko su mediji dominantno izvještavali o privatnom životu Novaka Đokovića, provjerilo se i koliko se puta netko od članova njegove obitelji spominjao u člancima. Najviše puta spominjao se njegov otac Srđan koji je često izazvao nekakav skandal.

Tako su 2022. godine, kada Novak nije nastupio na Australian Openu nego je bio smješten u imigracijski centar i kada se vodila cijela saga oko njega, nekoga od članova njegove obitelji spomenulo više, nego li 2023. kada je osvojio deseti naslov na Australian Openu.

Iz grafova je vidljivo da su Sportske novosti najmanje pisale o njima dok je Index.hr prednjačio po broju tekstova u kojima se spominje obitelj Novaka Đokovića.

Tablica 10. Zastupljenost obitelji Novaka Đokovića u člancima 2022. i 2023. godine.

TABLICA 10 - HIPOTEZA 2: Zastupljenost obitelji Novaka Đokovića u člancima 2022. i 2023. godine

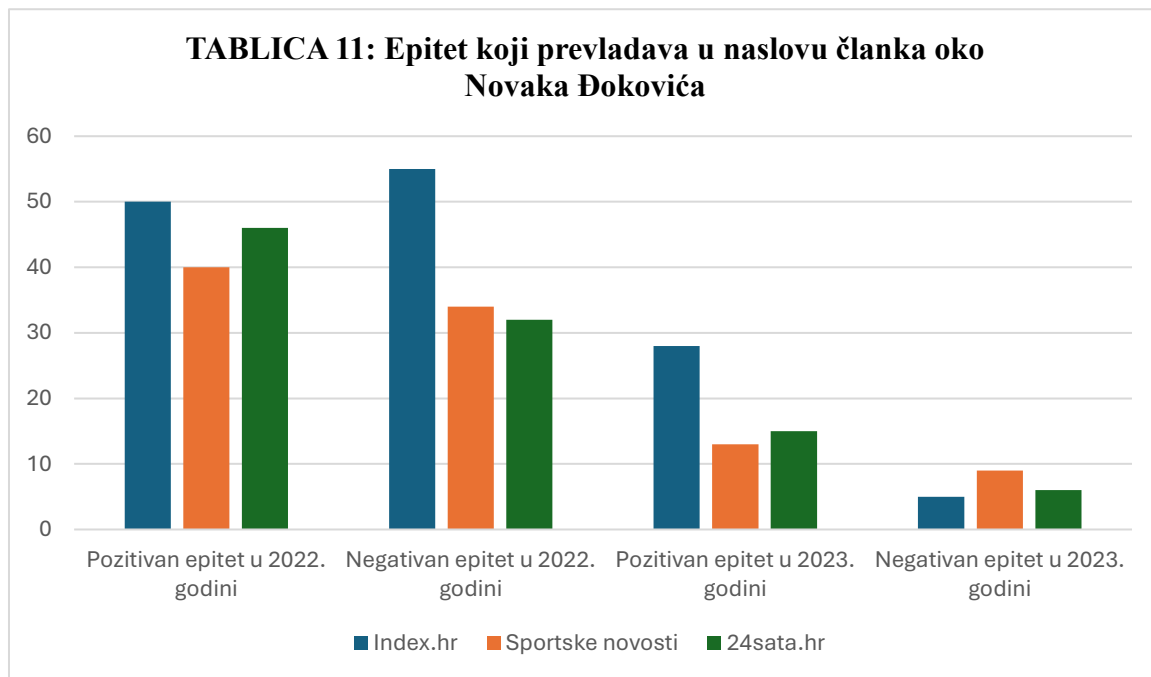

U ovoj tablici prikazani su odgovori na 9. pitanje iz analitičke matrice za 2022. i 2023. godinu.

Epitet koji se u 2022. godini provlačio u naslovima članaka na Index.hr bio je više negativan nego li pozitivan. S druge strane, Sportske Novosti i 24sata.hr pozitivnije su pisali o srpskom tenisaču, ali veliki broj članaka nije bilo moguće odrediti, odnosno bili su neutralni. Kada se gleda u postotcima, Index.hr je oko Đokovića pisao pozitivno u 26 posto, Sportske novosti u 36 posto, a 24sata.hr u 37 posto.

U 2023. godini pak je Index.hr u svojim člancima imao pozitivan naslov na 28 od 47 članaka. Sportske novosti su tek na svakom četvrtom članku imale pozitivan naslov, a 24sata.hr na pola članaka je imalo pozitivno mišljenje o Đokoviću.

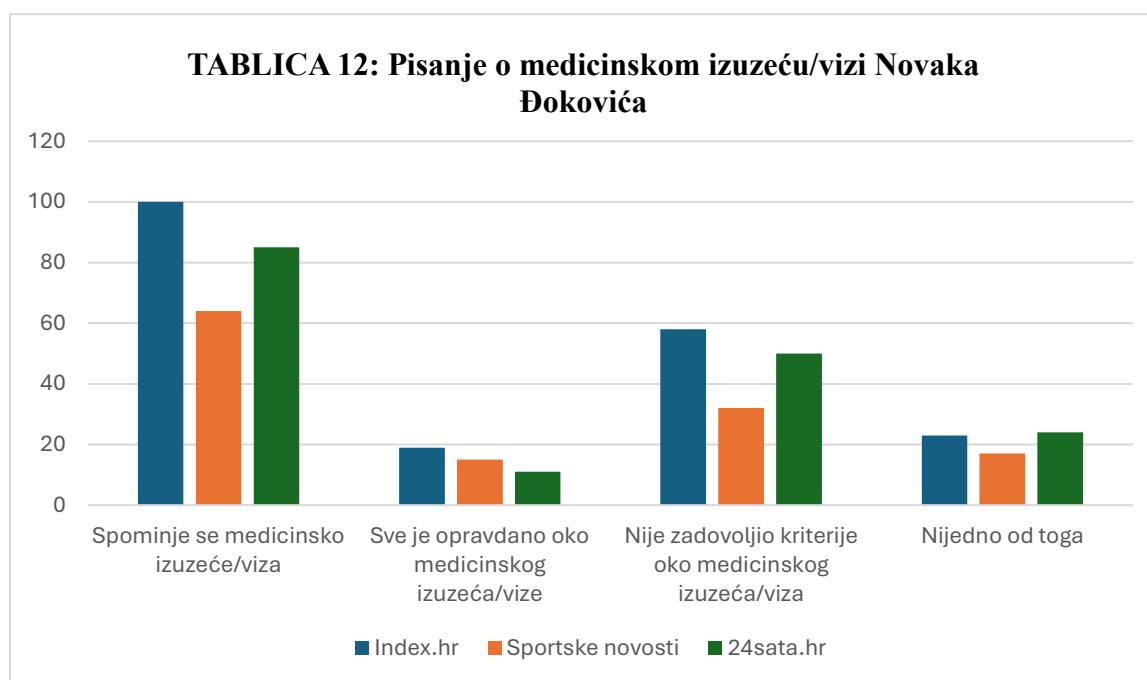
Tablica 11. Epitet koji prevladava u naslovu članka oko Novaka Đokovića

U ovoj tablici prikazani su odgovori na 5. pitanje iz analitičke matrice za 2022. i 2023. godinu.

O medicinskom izuzeću ili vizi Novaka Đokovića 2022. godine pisalo se na sva tri portala. Tako je Index.hr to imao u svojih 100 članaka, Sportske novosti u 64 članaka, a 24sata.hr u 85 članaka. Ako se na to pitanje odgovorilo potvrdno, u analitičkoj matrici slijedilo je potpitanje s tri ponuđena odgovora. U tablici je vidljivo da su svi portali u konačnici imali više članaka o tome da nije zadovoljio kriterije oko ispunjenja vize, što je i rezultiralo time da je Đoković bio deportiran iz Australije.

Tablica 12. Pisanje o medicinskom izuzeću/vizi Novaka Đokovića

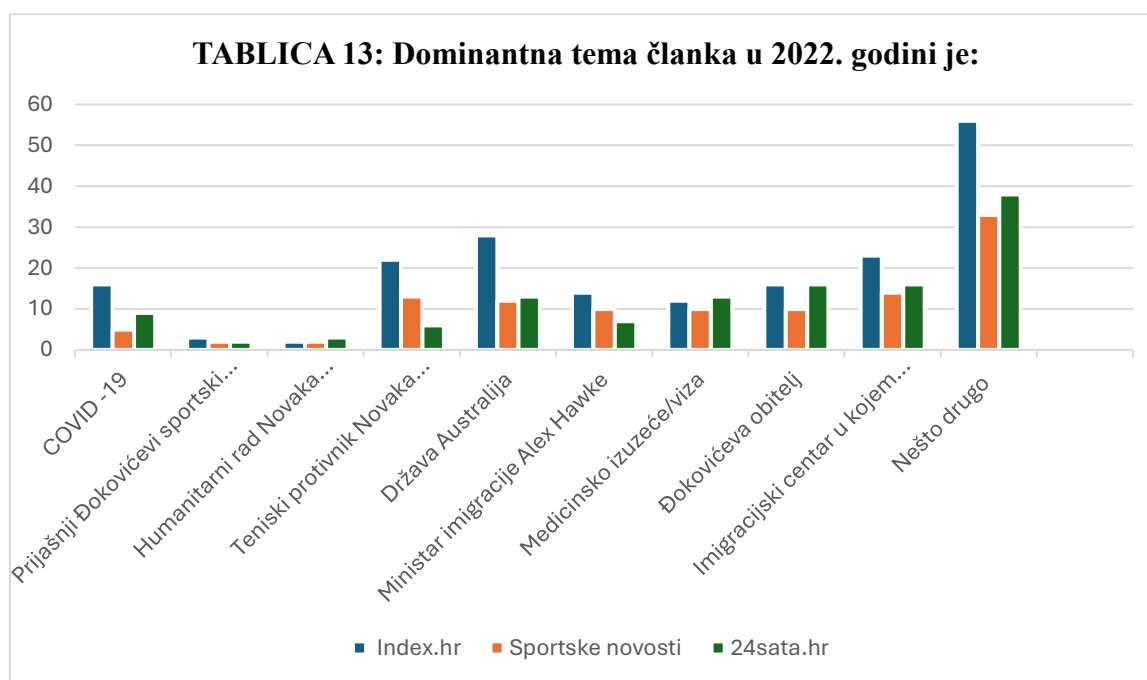

U ovoj tablici prikazani su odgovori na 8. i 8.1. pitanje iz analitičke matrice za 2022. i 2023. godinu.

Posljednje pitanje u matrici odnosilo se na to što je uz samog Novaka Đokovića još bila dominantna tema. Ako se izostavi odgovor „Nešto drugo²“, na Index.hr je dominantna bila „Država Australija“, odnosno sve odluke koje su donosili, njihov premijer, sukob između države i Đokovića te slično. U Sportskim novostima najčešće je dominirao hotel, odnosno „imigracijski centar“ u kojem je bio smješten Đoković dok je čekao odluku o vizi. Na portalu 24sata.hr najviše se govorilo o istupima „Đokovićeve obitelji“ te također „imigracijskom centru“. Odgovor „Rezultat teniskog meča“ nije se spomenuo ni u jednom članku budući da Đoković na kraju nije odigrao ni jedan susret.

² Nešto drugo = Članci u kojima su dominantne teme bili poznati svjetski novinari, bivši sportaši koji su komentirali cijelu situaciju, hrvatski sportaši

Tablica 13. Dominantna tema članka u 2022. godini

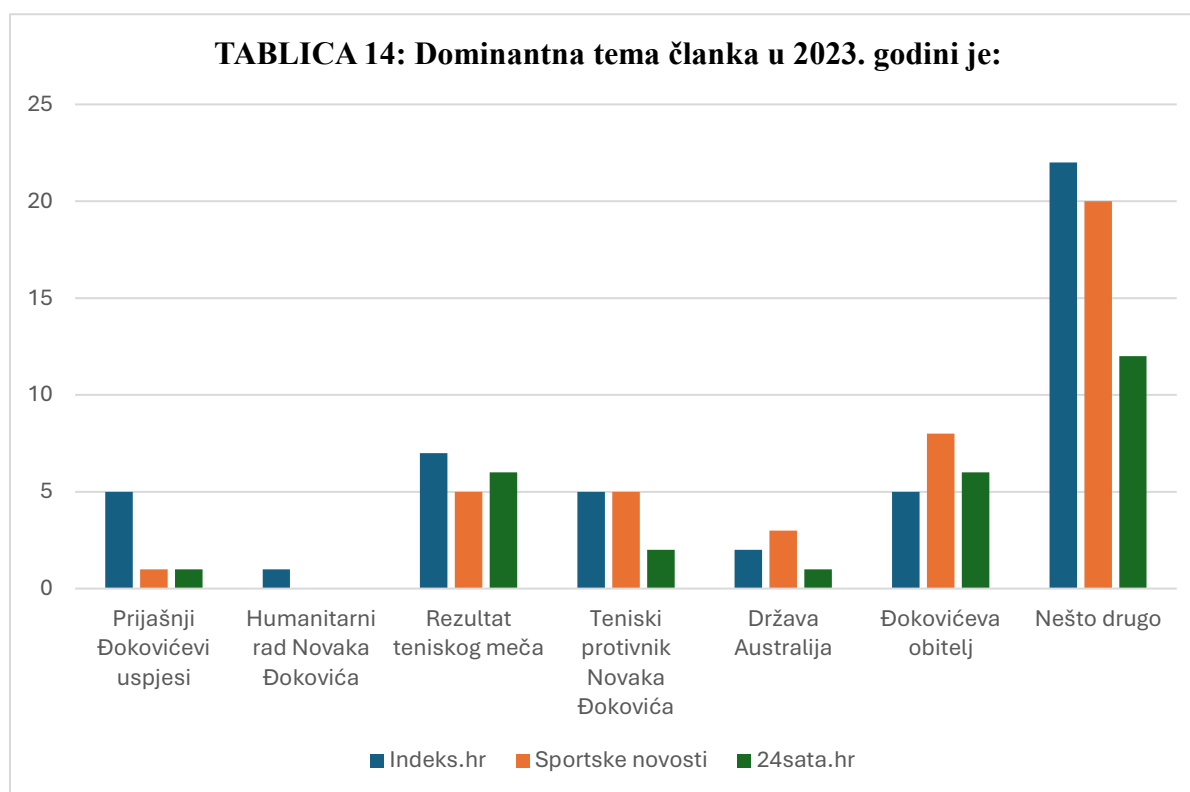

U ovoj tablici prikazani su odgovori na 10. pitanje iz analitičke matrice za 2022. godinu.

U godini kada je Đoković nastupio i pobijedio na Australian Openu, „COVID-19“ nije bio dominantan ni na jednom članku, isto kao ni „ministar imigracije Alex Hawke“ te „medicinsko izuzeće i viza“ Novaka Đokovića. Također, humanitarni rad srpskog tenisača spomenuo se samo jednom u svih 117 članaka.

Kod Index.hr je dominantna tema bila „Rezultat teniskog meča“, a u Sportskim novostima najviše je bila dominantna „Đokovićeva obitelj“. Portal 24sata.hr najviše je u prvi plan gurao „rezultat teniskog meča“ te također „Đokovićevu obitelj“.

Tablica 14. Dominantna tema članka u 2023. godini

U ovoj tablici prikazani su odgovori na 10. pitanje iz analitičke matrice za 2023. godinu.

6. RASPRAVA

Za ovo istraživanje važno je bilo istražiti kako su hrvatski mediji izvještavali o (ne)nastupu Novaka Đokovića na Australian Openu 2022. i 2023. godine. Pomoću analitičke matrice odgovorilo se na tri zadane hipoteze, od kojih su dvije potvrđene te jedna opovrgnuta.

Prva hipoteza glasila je: „Frekventnost medijskog izvještavanja o Novaku Đokoviću je veća 2022. godine u odnosu na 2023. godinu zbog njegovih stavova o cijepljenju.“ Odmah u startu se vidi da je učestalost članaka u godini kada se Đoković nije cijepio i na kraju propustio Grand Slam – puno veća. Sva tri portala, Index.hr, Sportske novosti i 24sata.hr tada su od dana kada je Đoković obznanio da ide u Australiju do dana kada je objavljeno da mora napustiti Australiju, objavili sve skupa 426 članaka. U prosjeku je to dnevno 32 članka, što je daleko veća brojka od 2023. godine kada su svi zajedno objavili 117 članaka (u prosjeku dnevno tek sedam članaka).

Dokaz je to, ali i vrlo poražavajuća statistika za sportske portale. Naime, istina je da je Novak Đoković u trenutku kada je stigao u Australiju, necijepljen, u jeku COVID pandemije postao glavna tema u svim medijima diljem svijeta, ali i dalje je zabrinjavajuće što takvu „pažnju“ nije dobio i kada je išao u pohod na desetu titulu na Australian Openu.

Upravo zbog njegovih stavova o cijepljenju, frekventnost medijskog izvještavanja bila je toliko veća 2022. godine. Prva hipoteza je potvrđena, dok druga ipak nije.

Naime, druga hipoteza glasila je „Izvještavanje o Novaku Đokoviću u 2022. godini je pozitivno orijentirano na njegove uspjehe.“ O njegovim uspjesima pisalo se jako puno, komentirao se njegov humanitarni rad u Australiji, Đokovića se hvalilo, veličalo te se govorilo o njegovim prijašnjim sportskim uspjesima. "Novak Đoković je najveći tenisač svih vremena. Laver, Agassi, Federer, Sampras, Nadal, McEnroe, Connors i Borg, zaboravite njih. Đoković je osvojio 20 Grand Slamova, 87 titula i milijardu dolara, a da mi nismo znali da ima zdravstvenih problema koji ga slabe", (Index.hr, 2022.), poručio je bivši igrač australskog ragbija Kevin Bartlett.

Ističe se i kolumna jednog engleskog novinara koju 24sata.hr i Sportske novosti nisu prenijeli, ali zato Index.hr je. U tom je članku vrlo vidljiva pristranost novinara prema srpskom tenisaču za kojeg kaže „Vrlo vjerojatno najzdravijeg čovjeka na svijetu vlada - koja je, u različitim točkama protekle dvije godine, ostavila više nego snažan dojam da je potpuno poludjela - proglasila je opasnošću za javno zdravlje nacije u kojoj dvije trećine odraslih imaju prekomjernu težinu“ (Index.hr, 2022) te tako diže u nebesa Đokovića, a istovremeno ponižava državljanine Australije.

„Australijo, stidiš li se? Novak je prije dvije godine poslao pomoć za požare, a sada ste ga izbacili iz države. Ova bruka živi dovijeka“, (24sata.hr, 2022) govorilo se o njegovoj humanitarnoj pomoći za državu koja ga je „izdala“. Iako je riječ o tekstu kojeg su hrvatski mediji prenijeli sa srpskog portala, u nekim člancima bila je vidljiva naklonost i hrvatskih portala prema srpskom tenisaču.

Istraživalo se i koliko se puta spominje njegovih dotad osvojenih devet titula na Australian Openu. Iako djeluje kao da je u 2022. bilo pozitivno orijentiranih članaka na njegove uspjehe, tek je u 36 posto članaka u sva tri medija spomenut njegov dotadašnji uspjeh na ovom Grand slamu, dakle više je prevladala negativna konotacija.

Tako se primjerice u tekstu objavljenom u Sportskim novostima, samo dan nakon što je Đoković sletio u Australiju, koriste biblijski motivi kako bi se ironično prikazala situacija srpskog tenisača.

„Dovedite mi gladne i žedne, bolesne i onemoćale. Nije to baš doslovni citat iz Biblije, ali u Starom i Novom zavjetu ćete pronaći podosta podloška s ovakvom tematikom. Pa, ako tako promatramo, onda ne možemo ne zaključiti da su Australci, ili barem neki u

vrhu Australian Opena, silno dobri ljudi, kršćani i puni empatije. Tamošnje su vlasti, naime, dopustile jednom teško bolesnom čovjeku da ipak zakorači na australsko tlo, svim restrikcijama unatoč, te ondje zaigra tenis. Zato jer ga jako voli“ (Bauer, 2022).

Htjela se ovime istaknuti apsurdnost cijele situacije s obzirom na stvarno zdravstveno stanje Novaka Đokovića.

Iako je druga hipoteza opovrgnuta budući da se odnosi na 2022., mediji su godinu kasnije u svojim člancima promijenili ploču. Đoković je tog 29. siječnja 2023. osvojio deseti naslov, i odmah se u naslovima vidjela promjena. Proglašavalo ga se najvećim ikad, govorilo ima li smisla da uopće igra dalje s obzirom na to da je osvojio sve. Pisalo se da je pred njim još „šest izazova nakon kojih mirno može u mirovinu“ (Index.hr, 2023), napisano je da je on „s drugog planeta“ (24sata.hr, 2023) te „zašto mladi tenisači Đokoviću i dalje ne mogu ništa“ (Index.hr, 2023). Uz njegovo ime u člancima su bili spominjani prijašnji uspjesi, točnije u 62 posto članaka.

Treća hipoteza pak je potvrđena, a glasila je: „Mediji su 2022. godine dominantno izvještavali o privatnom životu Novaka Đokovića.“ U istraživanju se provjeravalo koliko se spominje njegovo cijepljenje, medicinsko izuzeće i viza koja je na kraju odbijena te netko od članova obitelji tenisača. U 426 članaka u 2022. godini, o tome je li se Đoković cijepio ili prebolio COVID, napisano je u 233 tekstova. Obitelj se također puno spominjala, a ponajviše njegovi roditelji, odnosno otac Srđan i majka Dijana. Dosta puta oni su bili i glavna tema članka, najviše zato što je diljem Srbije upravo otac organizirao prosvjede, a održavali su i konferencije za medije. Spominjao se i njegov brat Đorđe, dok je supruga Jelena bila spomenuta samo u jednom navratu.

Konstantno su opravdali sinovo/bratovo ponašanje, Australiju i tamošnje političare vrijeđali, a išli su toliko daleko da je jednom prilikom otac Srđan rekao:

"Ako ima pravde, ovo će se vratiti na pravi način, a Bog je velik! I Isus je imao strašan problem i svašta su mu radili, ali je i dalje živ u nama. Tako i Novak, on je naše sunce na kraju tunela. Ne mogu ga baciti na koljena, on je srce Srbije i srce slobodnog svijeta. Hoće nam upropastiti sve, a Novak je dio slobodnog svijeta. Nije zaslužio da mu ovo rade. Sram ih bilo! Ovo je borba za opstanak“ (Sportske novosti, 2022).

Njegov otac našao se u centru pažnje i godinu kasnije, kada je Đoković izborio polufinale Australian Opena. Tada je pozirao u društvu navijača koji su slali proruske poruke držeći

razvijenu rusku zastavu s istaknutim licem Vladimira Putina. Sve to konstantno je bio dodatan „poticaj“ medijima da još više pišu o svim privatnim stvarima tenisača.

Osim o obitelji, pisalo se i o njegovom zdravstvenom kartonu. Od prijašnjih bolesti, pozitivnih testova, zaraze koronavirusom do necijepljenja. Hrvatski su mediji prenijeli srpske koji su pisali o tome da Đoković boluje od celijakije³ i da je to ujedno i razlog zašto je tražio medicinsko izuzeće od Australije.

Medicinsko izuzeće i viza bili su dominantni u člancima u 2022. godini, dok se 2023. godine u mediju 24sata.hr to nije nijednom spomenulo, a Index.hr i Sportske novosti to su imali samo u jednom članku.

U ovom diplomskom radu osim što se provjerilo tri spomenute hipoteze koje su analizirane, cilj je bio odgovoriti i na dva postavljena istraživačka pitanja koja su glasila: „Koje su razlike u izvještavanju hrvatskih portala o nastupima Novaka Đokovića na Australian Openu?“ te „Na koji se način izvještavalo o nastupima Novaka Đokovića na Australian Openu u 2022. i 2023. godini?“

U prvom se htjelo vidjeti kako su se tri portala razlikovala u izvještavanju o srpskom tenisaču. Prikupili su se svi potrebni članci za obje godine te se po analitičkoj matrici analizirali. Iako su hrvatski mediji poprilično slično izvještavali o ovom slučaju, za razliku od primjerice srpskih, svejedno postoje neke razlike.

Bitno je spomenuti da je Index.hr od sva tri portala objavio najviše članaka, i 2022. i 2023. godine. U istraživanje su uzeti samo članci iz sportske rubrike pojedinog medija, jer primjerice, portali 24sata.hr te Index.hr, imali su dosta tekstova o Novaku Đokoviću i u svojim ostalim rubrikama poput „Vijesti“, „Showa“, „Magazina“, tako da su i to već bile neke općenite razlike.

Primjerice portal Index.hr na samom početku stalno pisao o Đokovićevim sportskim uspjesima, a kada se pojavila informacija da ipak možda neće nastupiti, uspjesi postaju sporedni, a ponegdje se više ni ne spominju. Svi portali su isto tako imali jako puno ponavljanja u svakom članku. Događalo se da se ista izjava nekog poznatog sportaša o Đokoviću koristi u narednih deset članaka, a puno puta novo objavljeni članak s novim naslovom uopće ne bi donio novu

³ Celijakija - Bolest probavnog sustava. Uzrok oboljenja je trajna nepodnošljivost proteina glutena, koji se nalazi u pšenici (pšenični prolamin i glutenin), ječmu (hordein), raži (sekalin) i eventualno zobi (avenin) (Hzjz.hr, 2024).

informaciju. Naime, sadržaj se reciklirao iz članka u članak te bi se tek na samom kraju dodala jedna nova rečenica.

Kako bi se privuklo čitatelje, u naslovu su imali negativan epitet prema srpskom tenisaču, ali bi zatim u tekstu pisali pozitivne stvari o njegovim uspjesima. U tome su jako prednjačili Index.hr i 24sata.hr. Index.hr je najveći fokus imao na državi Australiji, odnosno na sve odluke oko deportacije koje su se događale, a 24sata.hr su otišli i u Srbiju izvještavati o ovom događaju te su u svojim tekstovima naglašavali dramu i imali emocionalne reakcije od strane Đokovićeve obitelji. Njihove glavne teme izvještavanja bile su ustvari priče iz pozadine, osobne priče te već spomenuta obitelj srpskog tenisača.

Sportske novosti u mnogim su tekstovima bile neutralne prema Đokoviću i njegovom stavu o cijepljenju, ali to se i očekuje od jednog portala koji se isključivo bavi sportskim temama. Tako je u Sportskim novostima dominantna tema na člancima u 2022. godini uz imigracijski centar u kojem je bio smješten Novak Đoković, upravo bio netko od njegovih teniskih protivnika. Važno je naglasiti da su se svi mediji dotaknuli emocionalnih reakcija navijača.

Portali su svakim svojim tekstom htjeli biti drugačiji od drugih. Index.hr je tri dana otkako je počela cijela trakavica, objavio tekst pod naslovom: „Sve Đokovićeve nebuloze: Kruh na trbuhu, razgovor s vodom i vibracija planeta.“ U njemu su se na posprdan način pozabavili kako kažu „Đokovićevim nebulozama“. Portal smatra da bi srpski tenisač:

„izazvao više empatije u svijetu da se već nije isticao kontroverznim stavovima i uvjerenjima, koji mu potkopavaju autoritet i kredibilitet u bilo kakvim ozbiljnim temama, pa tako i ovoj globalnoj o cijepljenju“ (Index.hr, 2022).

Spominju se „Bosanske piramide“, način na koji je otkrio da je alergičan na gluten, njegovo prijateljstvo sa stablom brazilske smokve, a upravo se posljednje spomenuto ironično prikazuje na samom kraju teksta: „I zato je danas, na pravoslavni Božić, u "pritvoru" s imigrantima, umjesto da ga provede pripremajući se da osvoji deseti Australian Open. I proslavi ga sa svojim prijateljem, stablom brazilske smokve.“ (Index.hr, 2022). Ovaj članak naglašava kako su ti njegovi stavovi još dodatno polarizirali, odnosno podijelili mišljenja javnosti o srpskom tenisaču.

24sata.hr je primjerice usporedio Đokovića s „običnim“ Srbinom i kakva bi kazna prijetila toj osobi da je hodala zaražena.

„S.Z. je prvi Srbin kojeg su osudili zbog kršenja samoizolacije na tri godine zatvora. Drugi Srbin je za krivotvorenje PCR testa dobio 3 godine i 10 mjeseci zatvora. Treći Srbin je N.Đ. Taj smije sve“ (24sata.hr, 2022). U ovom se tekstu tako pokušava ukazati na kontrast između Đokovićevih postupaka s jedne strane, i očekivanih normi ponašanja tijekom globalne pandemije s druge strane. Kroz prikaz njegove neodgovornosti, članak potiče čitatelje na razmišljanje o važnosti poštivanja zdravstvenih mjera i odgovornosti posebice kod poznatih osoba.

Za jedan od primjera izvještavanja u Sportskim novostima, uzeo sam članak koji u naslovu odmah mami čitatelja da ga i otvori: „Australске vlasti proširile istragu protiv Đokovića, prijeti mu do pet godina zatvora“, bio je naslov, a onda se u tekstu sve do zadnje rečenice ne spominje nikakva kazna, a niti zatvor. U tekstu se piše o svim već poznatim stvarima, uz konstantno navođenje australskih medija i spominjanje tamošnjeg ministra imigracije Alexa Hawkea. Tek je na samom kraju rečenica koja započinje s „Kažimo da Đokoviću zbog davanja netočnih podataka navodno prijeti moguća teška kazna, prema napisima australskih medija koje prenose i srpski mediji, i do pet godina zatvora“ (Sportske novosti, 2022).

Sva tri analizirana medija potpuno su drugačije izvještavala u godini kada je Đokoviću zabranjen nastup na Grand Slamu te godinu kasnije kada ga je osvojio. Vidljivo je to iz broja članaka, ali i u usporedbi kako se piše o njegovom privatnom životu te koliko je ustvari u fokusu 2023. godine bio tenis, kako i treba biti.

Potpuno su tada izmijenili i svoja stajališta o njemu. Nisu se više pisali sarkastični, negativni članci u kojima se ismijavaju rituali Novaka Đokovića, a članci o koronavirusu i njegovoj (ne)cijepljenosti gotovo da nisu postojali. Rezultat teniskog meča postao je glavna tema svih članaka. Bitno je izdvojiti i dvije bitne značajke u izvještavanju 2022. i 2023. godine. Naime, 2022. godine, nijedan dan u periodu koji se analizirao nije prošao bez barem jednog članka o Novaku Đokoviću dok godinu kasnije nijedan portal nije izvještavao 18. i 22. siječnja (dani nakon što je Đoković pobijedio u početnoj fazi turnira). U godini kada je Đoković po 10. put osvojio Australian Open, Index.hr i 24sata.hr su najviše članaka objavili na sam dan finala – 29. siječnja. Index.hr je objavio 14, a 24sata.hr osam članaka. Sportske novosti pak su najviše članaka objavili 27. siječnja, na dan kada je Đoković u polufinalu pobijedio Paul Tommyja. S druge strane, kao što je već spomenuto, 2022. godine svi su portali najviše članaka objavili 10. siječnja kada je odlučeno da Đoković može ostati u Australiji.

Mediji su potpuno različito izvještavali u spomenute dvije godine. U 2022. godini više je vidljiva i subjektivnost, odnosno pristranost u izvještavanju iako se kod hrvatskih medija to ne bi smjelo vidjeti jer za pristranost „jedina iznimka su nastupi reprezentativne selekcije države ili pak hrvatskih klubova/pojedinaca u nekim europskim/svjetskim natjecanjima“ (Vasilj, 2014: 33). Ipak, važno je naglasiti da je puno toga zavisilo i od pojedinog novinara koji piše tekst jer u nekima se tenisača branilo u njegovim stavovima i uvjerenjima.

No iako djeluje da se godine 2023. to promijenilo, da nije bilo toliko subjektivnih članaka, to nije točno. Bilo ih je, samo u drugačijem obliku. Toliko koliko se pristrano pisalo o Đokovićevom privatnom životu 2022., toliko se nakon njegova desetog osvajanja Australian Opena pisalo o tome da je Đoković najveći tenisač i sportaš svih vremena.

7. ZAKLJUČAK

Tenis je bio i ostat će jedan od najpopularnijih sportova diljem svijeta. U njega i njegove turnire uloženo je jako puno novaca, a publika mu se uvijek vraća. U tenisu su četiri najveća turnira, tzv. Grand Slamovi, među kojima je i Australian Open, a na kojem je trebao nastupiti i jedan od najboljih tenisača u povijesti – Novak Đoković. Upravo su Australian Open i Novak Đoković bili glavna tema ovog diplomskog rada.

Iako je sve trebalo izgledati kao lijepa priča u kojem srpski tenisač ide u pohod po svoju desetu titulu, dolaskom pandemije COVID-19 stvari su se bitno promijenile, a naposljetku i zakomplicirale. U sport su se ponovno umiješale stvari koje se najčešće ne bi trebale, a osobito politika. Australija je bila jedna od onih država u svijetu koja je imala najstrože restrikcije što se tiče samog ulaska u državu. Mediji su to iskoristili i o Đokoviću svakodnevno pisali tekstove. O njegovom privatnom životu saznalo se više nego ikad prije, možda i previše. No i mediji se nisu mogli odlučiti. U naslovu ga se kritiziralo zato što nije cijepljen, da bi ga se u tekstu pohvalilo za sve uspjehe koje je napravio. Godinu dana kasnije, mjere oko koronavirusa su popustile, a u skladu s tim, Đokoviću je bilo dopušteno natjecati se na Australian Openu. Osvojio ga je i ponovno postao „najbolji“ u svim medijima. Dogodio se veliki zaokret, odnosno promjena u izvještavanju i kao da su svi zaboravili što su do prije godinu dana pisali o njemu.

Stoga se u ovom diplomskom radu usporedilo kako su hrvatski mediji, odnosno jedni od najčitanijih medija – Index.hr, 24sata.hr i Sportske novosti, izvještavali o (ne)nastupima srpskog tenisača na Grand Slamu u 2022. i 2023. godini.

Podaci su pokazali da zbog stavova Novaka Đokovića o cijepljenju, zbog cijele sage koja se odvijala skoro dva tjedna, frekventnost odnosno učestalost izvještavanja portala bila je veća u 2022. godini, nego li u godini kada je Đoković nastupio na Australian Openu te ga na kraju i osvojio. Podatak je to koji može zabrinuti s obzirom na to da je iz toga vidljivo da je u modernom novinarstvu i dalje najbitnija čitanost i koliko se o nekome otkrije stvari iz privatnog života, nego li kada osoba bude uspješna u onome što radi – u ovom slučaju u tenisu.

Jedna pretpostavka tako je ustvari potvrdila i drugu. Naime, u provedenom istraživanju vidljivo je da su mediji u toj „pandemijskoj godini“ dominantno izvještavali o privatnom životu Novaka Đokovića. Isto tako, mediji su 2022. godine više bili negativno orijentirani o srpskom tenisaču dok su godinu kasnije jedva mu pronašli ikakav minus. Tada je Đoković bio „najveći svih vremena“ – i to je najbolji pokazatelj koliko se mišljenja i stavovi u medijima prilagođavaju onome što publika želi čitati. Naravno, ima iznimaka, ali na kraju je najbitniji klik na sadržaj.

Slučaj tenisača Novaka Đokovića u Australiji podijelio je svijet, prvo u 2022. godini gdje su na njegovu stranu stali brojni poznati sportaši, političari te antivakseri. I istina, Đoković je imao potpuno pravo da se ne cijepi. „Međutim, sve drugo glede igrača u svezi s turnirom Australian Open 2022. negativno je i to treba jasno priznati i nadati se kako se neće ponoviti. Pri tome posebno mislimo na nepoštovanje pravila ponašanja nakon pozitivnog testa“ (Kačer i sur., 2022: 39).

Podijelio je svijet i godinu kasnije, neki su mu i dalje zamjerali sve što se događalo godinu ranije, ali podijelio je i svijet u pitanju „Tko je najveći tenisač svih vremena?“ I to je pitanje legitimno i tako bi ustvari na kraju trebalo i biti, da se podijele rade samo u sportskom svijetu, a ne da se sport dijeli zbog svih vanjskih čimbenika.

Za kraj, Kačer i suradnici, dali su jako dobar temelj i zaključak za ovakve i slične slučajeve. Za srpskog tenisača i slučaj u Australiji poručuju:

„S obzirom na to da je sam mogao sve promijeniti (a nije!), zaslužio je (sportski) crveni karton. Međutim, država Australija (kao i sam organizator AO-a), koji zapravo nemaju pravo na olakotne okolnosti, zaslužuju (barem) žuti karton za svoju ulogu, više kao vjeru u poboljšanje pro futuro, nego zato što i sami nisu zaslužili crveni karton već sada“ (2022: 39).

Ovo istraživanje tek je početak i predstavlja polazišnu točku za moguća buduća istraživanja ovakvog tipa. U mnogim sportovima događa se slična situacija, a moja preporuka za buduća istraživanja je da se svi hrvatski mediji usporede sa srpskim medijima te bi se tek onda dala

prava slika o izvještavanju, odnosno koliko bi (ne)pristranosti i (ne)etičnosti bilo u hrvatskim medijima u odnosu na srpske medije.

8. LITERATURA

Barović, Vladimir (2011) Objektivnost, novinarska etika i izvještavanje u kriznim situacijama. *Medijske studije* 2(3-4): 118-126.

Đoković, Novak (2013) *Serviraj za pobjedu*, Beograd: Laguna.

Kačer, Hrvoje, Marcan, Karla Gea, Marcan Dino (2022) Crveni karton za Novaka Đokovića, (barem) žuti za državu Australiju. *Collected Papers of the Faculty of Law in Split* 59(1) : 25-40.

Labaš, Dražen i drugi (2019.) Slika hrvatske nogometne reprezentacije u medijima u kontekstu Svjetskoga nogometnog prvenstva 2018. U: Peručić, Doris i drugi (ur), *Communication management forum 2019* (42-57). Zagreb: Veleučilište Edward Bernays.

Lalić, Dražen (2018) *Nogomet i politika*. Zagreb: Fraktura.

Luša, Đana (2016) Sport, politika i diplomacija: analiza iz konstruktivističke perspektive. U: Jović, Dejan (ur) *Konstruktivističke teorije međunarodnih odnosa* (229-282). Zagreb: Fakultet političkih znanosti.

Malović, Stjepan (2005) *Osnova novinarstva*, Zagreb: Golden Marketing.

Nedić, Tomislav, Škerbić, Matija Mato (2020) Definiranje sporta u hrvatskim i međunarodnim pravnim aktima - na razmeđu prava i filozofije. *Studia ethnologica Croatica* 32(1): 155-181.

Radovanović Šarenac, Dejana (2023) Sportsko novinarstvo u BiH – specifičnosti u izvještavanju i novinarska deontologija. *South Eastern European Journal of Communication* 5(1): 99-107.

Rosandić, Dea, Borzan, Željka (2021) Krizni menadžment u sportu za vrijeme pandemije COVID-19. *SKEI-MEĐUNARODNI INTERDISCIPLINARNI ČASOPIS* 2(2): 95-103.

Tkalac Verčić, Ana, Sinčić Ćorić, Dubravka, Pološki Vokić, Nina (2011) *Priručnik za metodologiju istraživačkog rada*. Zagreb: M.E.P. Consult d.o.o.

Vasilj, Miroslav (2014) *Sportsko novinarstvo*, Zagreb: Synopsis.

INTERNETSKE STRANICE:

<https://hjp.znanje.hr/> Pristupljeno 28. travnja

<https://mondo.ba/Sport/Ostali-sportovi/a1103984/Ovako-je-Novak-Djokovic-pomogao-Australiji.html> Pristupljeno 10. svibnja

<https://novakdjokovic.com/> Pristupljeno 7. svibnja

<https://novakdjokovicfoundation.org/sr/o-nama/> Pristupljeno 7. svibnja

<https://sport.hrt.hr/tenis/je-li-novak-dokovic-sportski-velikan-4671592> Pristupljeno 10. svibnja

<https://sportske.jutarnji.hr/sn/tag/australian-open> Pristupljeno 22. svibnja

https://sportske.jutarnji.hr/sn/tag/novak_%C4%91okovi%C4%87 Pristupljeno 22. svibnja

<https://verfassungsblog.de/novak-djokovic-and-the-australian-migration-system/> Pristupljeno 10. svibnja

<https://www.24sata.hr/tagovi/australian-open-25358> Pristupljeno 22. svibnja

<https://www.24sata.hr/tagovi/novak-dokovic-9143> Pristupljeno 22. svibnja

<https://www.hzs.hr/hr/onama/povijest-hzs-a> Pristupljeno 30. travnja

<https://www.index.hr/tag/19463/australian-open.aspx> Pristupljeno 22. svibnja

<https://www.index.hr/tag/84391/novak-djokovic.aspx> Pristupljeno 22. svibnja

<https://www.itftennis.com/en/itf-tours/grand-slam-tournaments/> Pristupljeno 7. svibnja

https://www.wimbledon.com/en_GB/atoz/history.html Pristupljeno 7. svibnja

<https://zdravstvo.gov.hr/UserDocsImages/2020%20CORONAVIRUS/ODLUKA%20O%20PROGLA%C5%A0ENJU%20EPIDEMIJE%20BOLESTI%20COVID-19.pdf> (Pristupljeno 4. svibnja)

9. PRILOZI

9.1. Matrica

1. Novaka Đokovića se u članku opravdava zato što se nije cijepio.

a) da

b) ne

c) nije moguće odrediti

d) ne spominje se cijepljenje

2. Novaku Đokoviću se zamjera to što nije cijepljen.

a) da

b) ne

c) nije moguće odrediti

d) ne spominje se cijepljenje

3. Novaka Đokovića se u naslovu/tekstu članka prikazuje kao heroja (hvali ga se, spominju njegovi prijašnji sportski uspjesi te humanitarni rad u Australiji)

a) da

b) ne

4. U članku se spominju dosadašnji uspjesi Novaka Đokovića na Australian Openu.

a) da

b) ne

5. U naslovu članka oko Novaka Đokovića stavljen je:

a) pozitivan epitet⁴

b) negativan epitet

c) nije moguće odrediti

6. U naslovu članka spominje se COVID-19⁵.

⁴ epitet = u širem smislu, riječ koja se dodaje imenici da je поближе označi, a u užem smislu to je riječ, ponajprije pridjev, kojom se neko svojstvo predmeta osobito ističe i time predodžba koja stoji iza spoja pridjeva i imenice čini življom, jasnijom i potpunijom (Enciklopedija.hr, 2024).

⁵ COVID-19 = bolest uzrokovana koronavirusom 2019), akutna virusna bolest uzrokovana koronavirusom SARS-CoV-2 (Enciklopedija.hr, 2024).

a) da

b) ne

7. U tekstu članka spominje se COVID-19.

a) da

b) ne

8. U članku se spominje medicinsko izuzeće/viza Novaka Đokovića s kojom je stigao u Australiju.

a) da

b) ne

*8.1 Ako se spominje njegovo medicinsko izuzeće/viza, govori se da je:

a) Sve opravdano oko njegove medicinskog izuzeća/vize.

b) Đoković nije zadovoljio sve kriterije oko toga i njegova je krivica.

c) Nijedno od toga.

9. U članku se spominje netko od članova obitelji Novaka Đokovića.

a) da

b) ne

10. Dominantna tema članka je:

a) COVID-19

b) Prijašnji sportski uspjesi Novaka Đokovića

c) Humanitarni rad Novaka Đokovića

d) Rezultat teniskog meča

e) Teniski protivnik Novaka Đokovića

f) Država Australija/

g) Ministar imigracije Alex Hawke

h) Medicinsko izuzeće/viza

i) Obitelj Novaka Đokovića

j) Imigracijski centar u kojem je smješten Novak Đoković

k) Nešto drugo

Sva pitanja u matrici odnose se na članke objavljene i 2022. i 2023. godine.

SAŽETAK

Ovaj rad bavi se usporedbom izvještavanja tri hrvatska medija (Index.hr, 24sata.hr i Sportske novosti) o nastupu Novaka Đokovića na Australian Openu 2022. i 2023. godine. U modernom dobu novinarstva govori se da su mediji slični, a u ovom radu to će se provjeriti. Kako su izvještavali, koliko su bili pristrani, jesu li bili objektivni te kako su izvještavali u godinama kada se Novak Đoković nije natjecao te u godini kada je osvojio deseti Australian Open. Rezultati istraživanja interpretirani su u tablicama i dodatno analizirani. Za svrhu analize korišteno je ukupno 543 analitičke jedinice, odnosno 426 članaka od 4. do 16. siječnja 2022. godine, te 117 članaka od 16. do 30. siječnja 2023. godine. Zaključak rada je da je frekventnost medijskog izvještavanja o Novaku Đokoviću bila veća 2022. godine u odnosu na 2023. zbog njegovih stavova o cijepjenju te da u 2022. godini je izvještavanje negativno orijentirano na njegove uspjehe, ali istovremeno se dominantno izvještavalo o privatnom životu srpskog tenisača.

Ključne riječi: tenis, Novak Đoković, Australian Open, Grand Slam, sport, Australija

SUMMARY

This thesis deals with the comparison of the coverage of three Croatian media (Index.hr, 24sata.hr and Sportske novosti) on Novak Djokovic's performance at the Australian Open in 2022 and 2023. In the modern age of journalism, it is said that the media are all similar, and this paper will verify this. How they reported, how biased they were, whether they were objective and how they reported in the years when Novak Djokovic did not compete and in the year when he won the tenth Australian Open. The research results were interpreted in tables and additionally analyzed. A total of 543 analytical units were used for the analysis, of which 426 articles from January 4 to 16, 2022, and 117 articles from January 16 to January 30, 2023. The conclusion of the paper is that the frequency of media coverage of Novak Đoković was higher

in 2022. compared to 2023. due to his views on vaccination, and that in 2022. the coverage was negatively oriented towards his successes, but at the same time, the private life of the Serbian tennis player was dominantly reported about.

Key words: tennis, Novak Đoković, Australian Open, Grand Slam, sport, Australia